

Sari Hyyrynen
Anniina Nevasmaa
Krista Sorsa

Assessment of Work Performance 2.0 -työky- vynarviointimenetelmän ensimmäinen suomen- nos ja käyttökokeilu

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Toimintaterapeutti (AMK)
Toimintaterapian koulutusohjelma
Opinnäytetyö
2.11.2016

<p>Tekijä(t) Otsikko</p> <p>Sivumäärä Aika</p>	<p>Sari Hyyrynen, Anniina Nevasmaa, Krista Sorsa Assessment of Work Performance 2.0 –työkyvynarviointimenetelmän ensimmäinen suomennos ja käyttökokeilu</p> <p>44 sivua + 3 liitettä 2.11.2016</p>
<p>Tutkinto</p>	<p>Toimintaterapeutti (AMK)</p>
<p>Koulutusohjelma</p>	<p>Toimintaterapia</p>
<p>Suuntautumisvaihtoehto</p>	<p>Toimintaterapeutti</p>
<p>Ohjaaja(t)</p>	<p>Tuula Uutela, lehtori Anne Talvenheimo-Pesu, lehtori</p>
<p>Opinnäytetyössämme laadimme ensimmäisen suomennoksen Assessment of Work Performance AWP 2.0 -arviointimenetelmästä ja keräämme tietoa käännöksen toimivuudesta käyttökokeilun avulla. AWP 2.0 on Inhimillisen toiminnan malliin perustuva arviointimenetelmä, jolla arvioidaan työhön liittyviä taitoja havainnoimalla työtehtävän suoritusta. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä HUS, Hyks Akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linjan sekä mielialahäirölinjan toimintaterapeuttien ja Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa.</p> <p>Opinnäytetyön lähtökohtina perehdyimme työkyvyn käsitteeseen, mielenterveyteen työkyvyn vaikuttavana tekijänä, toimintaterapian arviointiin ja AWP 2.0 -arviointimenetelmään. Kääntämistyön viitekehyksinä toimivat Inhimillisen toiminnan malli ja teoriatieto koskien erikoiskielten kääntämistä ja kulttuurista mukauttamista. Käännöstyötä pohjusti myös tutustuminen aikaisemmin tehtyihin käännösprosesseihin sekä muiden Inhimillisen toiminnan malliin perustuvien arviointimenetelmien suomenkielisiin käsitteisiin.</p> <p>Käyttökokeilun aikana seitsemän toimintaterapeuttia testasi käännösversiot työkyvyn arvioinnissa. Keräsimme palautetta käännöksen ymmärrettävyydestä, toimivuudesta ja soveltuvuudesta focus group -ryhmäkeskustelumenetelmän avulla. Keskusteluaineisto käsiteltiin soveltaen laadullisen sisällönanalyysin keinoja. Tuloksena syntyi 22 muutosehdotusta suomennokseen, joista 16 toteutettiin. Muutoksia varten konsultoimme myös kahta Metropolia Ammattikorkeakoulun toimintaterapian lehtoria, jotka ovat mukana arviointimenetelmien käännöstyössä.</p> <p>AWP 2.0 -menetelmän suomenkielisen version kehittäminen jatkuu Metropolia Ammattikorkeakoulussa. Käännösprosessin seuraavia vaiheita ovat asiantuntijaryhmän arviointi, laajempi käyttökokeilu ja luotettavuuden ja pätevyyden testaaminen tilastollisten menetelmien avulla. Toimintaterapian alalla on kova tarve saada työkäyttöön näyttöön perustuvia suomenkielisiä arviointimenetelmiä. Opinnäytetyöt ovat keskeisessä roolissa uusien arviointimenetelmien kääntämisessä. Raportissa kuvaamme käännösprosessin vaihe vaiheelta, mistä on hyötyä seuraaville käännösaiheisiin tarttuville opinnäytetyön tekijöille ja muille arviointimenetelmien kääntämisestä kiinnostuneille.</p>	
<p>Avainsanat</p>	<p>AWP, työkyvyn arviointi, arviointimenetelmä, käyttökokeilu, käännösprosessi, raakasomennos</p>

Author(s) Title Number of Pages Date	Sari Hyyrynen, Anniina Nevasmaa, Krista Sorsa Assessment of Work Performance 2.0 – The First Finnish Translation and Piloting 44 pages + 3 appendices 2 November 2016
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Occupational Therapy
Specialisation option	Occupational Therapy
Instructor(s)	Tuula Uutela, Senior Lecturer, Anne Talvenheimo-Pesu, Senior Lecturer
<p>The main purpose of this thesis is to produce the first Finnish translation of the Assessment of Work Performance 2.0 and conduct a piloting to find out its usability in work settings. AWP 2.0 is based on the Model of Human Occupation and is used to assess the work related skills of an individual by observing them in work situations. The thesis was made in collaboration with the occupational therapists of The Hospital District of Helsinki and Uusimaa (HUS), at Helsinki University Hospital (HUH) Psychiatry Center and with Metropolia University of Applied Sciences.</p> <p>Premise of this thesis consist of work ability in mental health context, assessment in occupational therapy and AWP 2.0 as an assessment tool. Frames of references for the thesis are The Model of Human Occupation and theoretical knowledge about cultural adaptation and translating specialized texts. We studied the terminology of other Finnish translations of the assessment tools based on Model of Human Occupation as well as the previous translation processes made in Metropolia University of Applied Sciences.</p> <p>Translation was piloted by seven occupational therapists in their work settings. Feedback was collected in a focus group discussion. The collected data was analysed by means of data based content analysis. As a result 22 modifications to content were suggested. Before interpretation was done, we consulted two lecturers from Metropolia University of Applied Sciences in regard to suggested modifications. Finally 16 modifications were implemented to translation.</p> <p>The first Finnish translation of AWP 2.0 will be handed over to occupational therapists in HUH. Development of the Finnish version continues in Metropolia. Following procedures in the translation process include an evaluation by an expert group, an extensive pilot and testing of reliability and validity with statistical methods.</p> <p>There is an urgent need for evidence based Finnish assessment tools in occupational therapy practice. Student theses have an essential role in bringing new assessment tools from abroad to Finland and translating them into Finnish. This report presents phase by phase the important factors of making a first translation version of an assessment tool.</p>	
Keywords	AWP, assessment of work ability, assessment tool, piloting, translation process, first translation

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Lähtökohdat	3
2.1	Työkyky ja mielenterveys	3
2.2	Työkyvyn arviointi toimintaterapiassa	4
2.3	Assessment of Work Performance 2.0 -arviointimenetelmä	6
2.4	Työelämäkumppani	7
3	Viitekehykset AWP 2.0:n suomentamiseen	9
3.1	Inhimillisen toiminnan malli	9
3.2	Erikoiskielen kääntäminen	13
3.3	Kulttuurinen mukauttaminen	14
4	Käännösprosessi	16
4.1	Käännöstyön pohjustus	16
4.2	Käännöstyön toteutus	18
5	Käyttökokeilu	21
5.1	Aineiston keruu ryhmäkeskustelussa	21
5.2	Ryhmäkeskustelun kuvaus	23
6	Muokkaukset raakasuoennokseen	26
6.1	Aineistoon tutustuminen	26
6.2	Aineiston käsittely	27
6.3	Havainnot ja tulkinta	30
7	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	33
8	Pohdinta	36
	Lähteet	41
	Liitteet	
	Liite 1. Tutkimuslupahakemus	
	Liite 2. Suostumuslomake	
	Liite 3. Saatekirje	

1 Johdanto

Opinnäytetyössämme laadimme ensimmäisen raakasuomennoksen Assessment of Work Performance (AWP) 2.0 -työkyvynarviointimenetelmästä. Käsitteellä raakasuomennos tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä sellaista käännöstä, joka on epävirallinen ja vailla suomen kielen asiantuntijan näkemystä. AWP 2.0 on Inhimillisen toiminnan malliin perustuva arviointimenetelmä, jonka avulla saadaan tietoa ihmisen vahvuuksista ja taidoista erilaisiin työtehtäviin liittyen havainnoimalla työtehtävän suorittamista. Aloitamme opinnäytetyössä AWP 2.0:n käännösprosessin, jonka osana Hyksin (laajemmin HUS) akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linjan ja mielialahäiriölinjan yksiköissä toteutetaan raakasuomennoksen käyttökokeilu. Käyttökokeilulla selvitämme suomennetun version toimivuutta käytännön työympäristössä muokataksemme sen kieltä sujuvammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Palaute kerätään ryhmäkeskustelussa käyttökokeilun päätteeksi, minkä jälkeen teemme tarvittavat muutokset raakasuomennokseen. Opinnäytetyöraportissa kuvataan työn lähtökohdat, teoreettiset viitekehykset ja tuotteen valmistusprosessi. Valmis raakasuomennos jää ainoastaan Hyksin toimintaterapeuttien käyttöön. Raakasuomennettua versiota AWP 2.0 -arviointimenetelmästä ei ole syytä levittää laajempaan käyttöön, koska se tulee vaatimaan vielä jatkokehittelyä ja testausta ennen kuin siitä saadaan laadittua virallinen, luotettava versio.

Aihe tähän opinnäytetyöhön nousi suoraan Metropolia Ammattikorkeakoululta ja Hyksistä, jossa AWP 2.0 -arviointimenetelmä on ollut käytössä osana toimintaterapeuttien tekemää työkyvynarviointia. Hyksissä on koettu tarve menetelmän suomenkieliselle versiolle. Toimintaterapian luotettavuuden kannalta on tärkeää käyttää teoriaan ja näyttöön perustuvia tutkittuja arviointimenetelmiä. Monet toimintaterapeutit turvautuvat työssään itse kääntämiinsä menetelmiin, joissa alkuperäisten menetelmien rakenne voi kadota ja jotka eivät välttämättä enää mittaa sitä, mitä niiden oli tarkoitus mitata. Luotettavuuden säilymisen kannalta olisi tärkeä kääntää arviointimenetelmät pätevin keinoin sekä testata niiden toimivuutta suomalaisilla asiakkailla.

Pätevät keinot ja ohjeet hyvään arviointimenetelmän kääntämiseen kuvataan käännöstyötämme ohjaavassa *Toimintaterapeutti*-lehden artikkelissa ”Kansainvälisen arviointimenetelmän siirtäminen suomalaisten toimintaterapeuttien käyttöön” (Kanelisto – Juntunen – Salminen 2012). Arviointimenetelmien kääntämisellä on suuri rooli myös siinä, että

suomalainen toimintaterapia pysyy ajan tasalla kansainvälisessä kehityksessä. AWP 2.0:n käännöstyö on osa laajempaa Metropolia Ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelman tekemää arviointimenetelmien kehittämistyötä. Aikaisempien opinnäytetöiden puitteissa on laadittu raakasomennoksia muun muassa Residential Environment Impact Survey (REIS), The Short Child Occupational Profile (Scope), ja Volitional Questionnaire (VQ) -arviointimenetelmistä.

Suomessa on tällä hetkellä paljon työttömyyttä ja osatyökykyisiä, joilla olisi mahdollisuudet tehdä töitä, mutta joiden on vaikea työllistyä. Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli elokuun 2016 lopussa yhteensä 342 500 työtöntä työnhakijaa (Suomen virallinen tilasto 2016). Näemme haasteita työelämän ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden yhteensovittamisessa. Uusia tapoja työllistyä ja tehdä työtä tarvitaan. Aihe on tärkeä toiminnallisen oikeudenmukaisuuden kannalta.

Toimintaterapian näkökulmalla ja interventioilla voidaan edesauttaa parempaa ja kestävämpää työllisyyttä. Miten työntekijä, työtehtävä ja työympäristö parhaiten palvelisivat toisiaan? Ruotsissa 6 % kaikista toimintaterapeuteista, eli noin 550 henkilöä (FSAs medlemmar 2015), työskentelee ammatilliseen kuntoutuksen parissa. Suomessa toimintaterapeutit eivät toistaiseksi ole mukana työterveyshuollossa. Uskomme, että toimintaterapian osaamisesta voisi olla hyötyä työterveyshuollon puolella työkyvyn ongelmien varhaisessa tunnistamisessa ja ennaltaehkäisemisessä. Pätevät arviointimenetelmät ovat yksi keino lisätä toimintaterapian näkyvyyttä ja luoda toimintaterapeuteille sijaa työterveyshuoltoon.

Työllistymisen parantamisessa on tärkeää tunnistaa henkilön taidot ja osaaminen. Arviointimenetelmät AWP ja sen ohella käytettävä Assessment of Work Characteristics (AWC) vastaavat tähän tarpeeseen arvioimalla erikseen taitoja ja työtehtävän vaatimuksia, jonka jälkeen näitä kahta voidaan verrata ja tarkastella rinnakkain. Kun nämä yhdistetään asiakkaan mielenkiintoihin ja aiempaan työ- tai elämäkokemukseen, on todennäköistä löytää työpaikka, jossa pääsee itselle sopiviin tehtäviin. Työnhaku tehostuu, kun työntekijä on tietoisempi omasta työelämäosaamisestaan, jota sitten voi markkinoida työnantajalle. Pätevä työkyvynarviointi saattaa avata työnhakijalle kokonaan uudenlaisia näkökulmia työelämään.

2 Lähtökohdat

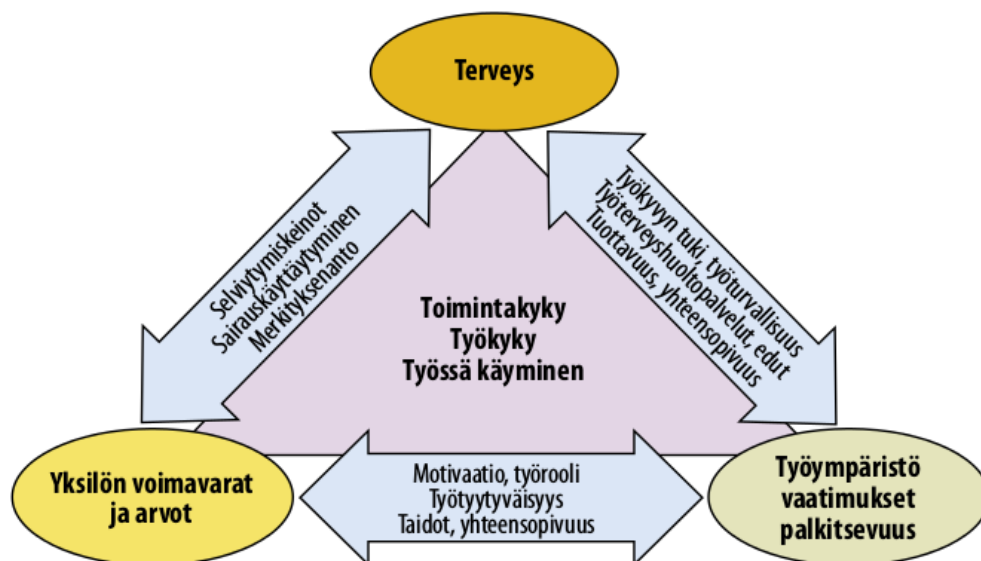
2.1 Työkyky ja mielenterveys

Mielenterveydelliset ongelmat ovat yleisiä työikäisillä ja ne ovat suurin syy työkyvyttömyyseläkkeisiin Suomessa (Melartin – Tuisku – Vuokko 2011: 2). Psykiatrissa työ- ja toimintakykyarviointia tehdään moniammatillisessa tiimissä, johon kuuluu lääkäri, psykiatrinen sairaanhoitaja, toimintaterapeutti, psykologi ja sosiaalityöntekijä. Toimintaterapeutti vastaa arvioinnissa toimintakyvyn objektiivisesta havainnoinnista ja selvittää, mikä on arvioitavan subjektiivinen kokemus toimintakyvystä, sekä kartoittaa sairauden oireiden vaikutuksen toimintakykyyn. (Laukkala ym. 2012: 2235.) AWP 2.0 on tarkoitettu objektiiviseen havainnointiin. Subjektiivisen kokemuksen selvittämiseen sopii esimerkiksi Worker Role Interview (WRI).

On tavallista, että mielenterveyshäiriöissä subjektiivinen ja objektiivinen näkemys tilanteesta ovat ristiriidassa keskenään. Vaikeisiin mielenterveyshäiriöihin voi liittyä myös heikentynyt kyky hahmottaa omaa tilannetta. Masennustiloihin ja ahdistushäiriöihin liittyy usein negatiivisesti sävyttyneitä ajatuksia omasta tilasta ja oman toimintakyvyn aliarviointia. (Melartin ym. 2011: 2.)

Toimivaa kuntoutussuunnitelmaa laadittaessa asiakkaan oman kokemuksen kuuleminen on tärkeää. Asiakas voi kertoa, mitkä tekijät heikentävät tai vahvistavat hänen toimintakykyään ja millä tavoin. Tulee huomioida, että tilanne ja tarkoitus, miksi toimintakykyä selvitetään, saattavat vaikuttaa asiakkaan kertomuksen sisältöön. (Melartin ym. 2011: 2.) Toimintaterapeutti katsoo arviointia tehdessään, miten asiakas käytännössä suoriutuu työtehtävästään tai sitä vastaavasta toiminnosta, joka voidaan suorittaa ryhmässä tai yksin.

Työkykyarviossa vastataan seuraaviin kysymyksiin: 1) Onko kyseessä lääketieteellinen sairaus, joka selittää toimintakyvyn heikkenemisen? 2) Onko sairautta hoidettu riittävän hyvin, ja mikä on sen ennuste? 3) Riittääkö toimintakyky työn vaatimuksiin ja voidaanko työtä muokata? 4) Tukeeko työssä käyminen tai sairauspoissaolo toipumista? 5) Mikä on jäljellä oleva työkyky, ja miten sitä voidaan vahvistaa? 6) Mihin kuntoutuja on valmis sitoutumaan? (Laukkala - Melartin - Mäntylä - Tuisku - Vuokko 2012: 2257)

kuvio 1. Työkyvyn kolmiomalli. (Laukkala ym. 2012: 2257)

Mielenterveyskuntoutujan työ- ja toimintakykyyn vaikuttavat moniulotteiset asiayhteydet on kuvattu yllä olevaan dynaamiseen kolmiomalliin. Kuntoutuja voi samoine oireineen olla joko täysin työkykyinen tai työkyvytön riippuen työn vaateista ja voimavaroista, taitojen ja arvojen yhteensopivuudesta työn kanssa, sosiaalisesta tuesta, turvallisuudesta, rooleista, rutiineista ja henkilökohtaisista psykologisista voimavaroista, kuten motivaatio, itsesäätely, sitkeys, selviytymiskeinot, henkilökohtainen tulkinta ja oireille annettava merkittävyys. (Heikinheimo – Joutsenniemi – Rentto – Tuisku 2015: 218.)

2.2 Työkyvyn arviointi toimintaterapiassa

Asiakkaat ohjautuvat toimintaterapeutin tekemään työkyvyn arviointiin monenlaisista syistä johtuen, joten arviointikin on jokaisen asiakkaan kohdalla erilainen. Toimintaterapeutin kiinnostuksen kohteena on asiakkaan toiminnallinen suoriutuminen. Moniammatillisessa työkyvyn arvioinnissa toimintaterapeutin tehtävänä on arvioida asiakkaan tilanteesta riippuen muun muassa toimintakokonaisuuksien hallintaa, päivittäisistä toiminnoista suoriutumista, yläraajojen toimintakykyä, ryhmätyöskentelyn taitoja tai työ- ja kotiympäristöä. (Heikman – Katila – Kuoppasalmi 2004: 131.) Toimintaterapia-arvioinnissa voidaan tarvittaessa arvioida tarkemmin myös työssä selviytymiseen tarvittavia kognitiivisia, motorisia, sensorisia, psyykkisiä ja sosiaalisia taitoja ja valmiuksia.

Toimintaterapeutti on kiinnostunut siitä, millaiset mahdollisuudet ihmisellä on osallistua hänelle merkityksellisiin ja tarkoituksenmukaisiin toimintoihin. Toimintakyvyn arvioinnissa kartoitetaan yhdessä asiakkaan ja hänen lähipiirinsä kanssa tekijöitä jotka rajoittavat tai tukevat henkilön toimintaa. Toimintaterapeutti nostaa ongelmien lisäksi esille myös asiakkaan voimavarat ja vahvuudet. (Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2014: 8-10.) Arvioinnissa noudatetaan toimintakeskeistä lähestymistapaa, eli lähdetään liikkeelle toiminnan arvioimisesta sen sijaan, että lähtökohtana olisi vamman tai toiminnanrajoitteen arvioiminen. Myös kotielämä ja vapaa-aika vaikuttavat työssä suoriutumiseen, joten asiakkaan elämän kaikki osa-alueet tulee huomioida työkyvyn arvioinnissa. (Baptiste – Strong – MacGuire 2005: 152.)

Toimintaterapian arviointimenetelmiä ovat haastattelu, havainnointi, itsearviointi ja mitaaminen. Valitessaan arviointimenetelmän terapeutti käyttää ammatillista harkintaa ja kliinistä kokemusta, ja valitsee näyttöön perustuvia ja asiakaskeskeisiä menetelmiä. (Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2014: 14–17.) Haastattelu voi toteutua vapaamuotoisesti tai käyttämällä apuna standardoituja tai strukturoituja menetelmiä. Yleisiä toimintaterapeuttien työkyvyn arvioinnissa käyttämiä haastattelumenetelmiä ovat The Worker Role Interview (WRI) ja The Occupational Performance History Interview (OPHI-II), jotka tuottavat tietoa asiakkaan työroolista ja toiminnallisesta historiasta. The Occupational Self Assessment (OSA) ja The Canadian Occupational Performance Measurement (COPM) ovat toimintakyvyn itsearviointimenetelmiä, joita voidaan käyttää myös työkyvyn arvioinnissa.

Havainnointi voi tapahtua joko toiminnan luonnollisessa ympäristössä, kuten asiakkaan kotona tai työpaikalla, tai toimintaterapeutin arviointitiloissa. Asiakkaan omassa ympäristössä tapahtuva arviointi antaa luotettavimman kuvan toiminnallisuudesta (Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2014: 14). Työkyvyn arvioinnissa toimintaterapeutti havainnoi asiakasta toiminnallisessa tilanteessa, joka voi liittyä suoraan asiakkaan työtehtävään tai olla jokin muu toiminta, jonka avulla terapeutti pystyy arvioimaan työssä suoriutumiseen vaadittavia taitoja. Toiminta voidaan valita yhdessä asiakkaan kanssa, tai toimintaterapeutti valitsee sen itse käyttämällä ammatillista harkintaa. Havainnointi voi toteutua vapaana havainnointina tai siinä voidaan käyttää standardoituja tai strukturoituja menetelmiä. Toimintaterapeuttien käyttämiä havainnointimenetelmiä ovat muun muassa Inhimillisen toiminnan malliin perustuva seulonta-arviointi MOHOST, The Assessment of Motor and Process Skills (AMPS), The Assessment of Communication and Interaction (ACIS), Volitional Questionnaire (VQ) sekä AWP 2.0 -arviointimenetelmä.

Testauksen avulla saadaan tietoa asiakkaan taidoista ja valmiuksista. Testeillä mitataan esimerkiksi visuaalista hahmottamista, silmän ja käden koordinaatiota, käden hienomotorisia taitoja ja vartalon liikkuvuutta. Esimerkkejä työkyvyn arvioinnissa käytettävistä testeistä ovat Valpar Component Work Sample 9, Box and Block, Purdue Pegboard ja VMI (Test of Visual-Motor Integration). Standardoidut testit tuottavat luotettavaa ja objektiivista tietoa asiakkaan toimintakyvystä. Arvioijan vaikutus tuloksiin on pyritty minimoimaan, jotta testi olisi toistettavissa ja eri testauskertojen tulokset olisivat vertailukelpoisia keskenään, tai tuloksia voitaisiin verrata ikään, sairausryhmään tai muuhun ominaisuuteen perustuvaan viitearvoon. (Suomen toimintaterapeuttiliitto ry 2014: 14-15.)

2.3 Assessment of Work Performance 2.0 -arviointimenetelmä

Ensimmäinen versio AWP:stä kehitettiin Ruotsissa ja julkaistiin vuonna 2006. AWP on Inhimillisen toiminnan mallin (MOHO) teoriaan perustuva työkyvynarviointimenetelmä. AWP antaa tietoa henkilön havainnoitavissa olevista taidoista ja suorituskyvystä arviointitilanteen aikana, eikä siinä oteta huomioon aikaisempaa työhistoriaa tai pyritä ennustamaan tulevaa työkykyä. Arvioinnin kesto voi vaihdella tunneista viikkoihin ja menetelmä soveltuu käytettäväksi niin somatiikan, kuin myös psykiatrian puolella. (Sandqvist – Törnquist – Henriksson 2006: 382; Sandqvist – Björk – Gullberg – Henriksson – Gerdle 2009: 211.)

AWP -menetelmässä tietoa kerätään havainnoimalla joko aidon tai simuloitun työtehtävän suorittamista. Havainnoinnin kohteena ovat henkilön motoriset taidot, prosessitaidot sekä kommunikaatio- ja vuorovaikutustaidot. Nämä neljä taitoaluetta sisältävät yhteensä 14 taitoa, joita arvioidaan neliportaisella asteikolla. Neliportaisen asteikon alhaisin arvo on 1 ja korkein 4. (Sandqvist ym. 2009: 212.) Erillistä koulutusta menetelmän käyttöön ei tarvita, mutta arvioijan tulee perehtyä huolellisesti AWP:n käsikirjaan. Toimintaterapeuttien lisäksi myös muut terveydenhuollon ammattilaiset voivat käyttää arviointimenetelmää. Voidakseen käyttää AWP 2.0 -arviointimenetelmää mahdollisimman luotettavasti, on hyvä tuntea menetelmän taustalla oleva Inhimillisen toiminnan mallin teoria (Sandqvist 2008: 2).

Jan Sandqvist Linköpingin yliopistosta jatkaa edelleen kahden Inhimillisen toiminnan malliin perustuvan työkyvyn arviointimenetelmän, Assessment of Work Performance

(AWP) sekä Assessment of Work Characteristics (AWC), kehitystyötä (Linköpings Universitet 2015). AWC:llä saadaan tietoa työtehtävän asettamista taitovaatimuksista. AWP ja AWC arviointimenetelmät soveltuvat työyhteisössä muidenkin ammattiryhmien kuin toimintaterapeuttien käyttöön. Tästä on hyötyä moniammatillisissa tiimeissä työskennellessä.

2.4 Työelämäkumppani

Työelämän yhteistyökumppanimme on HUS, Hyks Psykiatrian akuutti- ja konsultaatio-psykiatrian linja ja mielialahäiriölinja, jossa yhteyshenkilömme on vastaava toimintaterapeutti Kaisa Honka. Yhteistyökumppanina toimii Hyks, koska AWP 2.0 on ollut Helsingin ja Vantaan toimintaterapeuttien käytössä alkusyksystä 2015 lähtien joko englannin- tai ruotsinkielisenä. AWP 2.0 on koettu toimivaksi välineeksi työkyvyn arvioinnissa, ja työyksiköissä on nähty tarvetta saada siitä käyttöön myös suomenkielinen versio. Kaisa Honka on ollut aikaisemmin mukana arviointimenetelmien suomennosta koskevissa opinnäytetöissä. Käännösvaiheessa on hyvä olla tukena henkilö, jolla on aikaisempaa kokemusta arviointimenetelmien kehittämistyöstä. AWP 2.0 -arviointimenetelmän käännöstyö on osa laajempaa Metropolia Ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelman tekemää arviointimenetelmien kehittämistyötä. Metropoliasa päävastuu arviointimenetelmän jatkokehittämisestä on lehtori Janett Halosella. (Halonen 2016.)

Hyksin akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linja on osa sairaalan psykiatrian tulosityksikköä, johon kuuluu lisäksi mielialahäiriölinja, psykoosien ja oikeuspsykiatrian linja, gero-, neuro- ja päihdepsykiatrian linja sekä nuorisopsykiatrian linja. Akuutti- ja konsultaatio-psykiatrian linjaan kuuluvat pääkaupunkiseudun akuuttipsykiatrian poliklinikat ja päiväosastot, syömishäiriöpoliklinikka ja -osasto sekä keskitetyt erityispoliklinikat, joissa tehdään tutkimuksia ja konsultaatioita liittyen työkykyyn ja sukupuoli-identiteettiin ja toteutetaan eri kulttuuritaustoista tulevien potilaiden sekä varusmiesten ja kadettien psyykkiset arvioinnit. (HUS 2016) Akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linja tekee Hyksin muille klinikoille ja tulosityksiköille psykiatristen erityisryhmien hoidon tarpeen arvioita ja hoidon suunnittelua (Jylhä 2015).

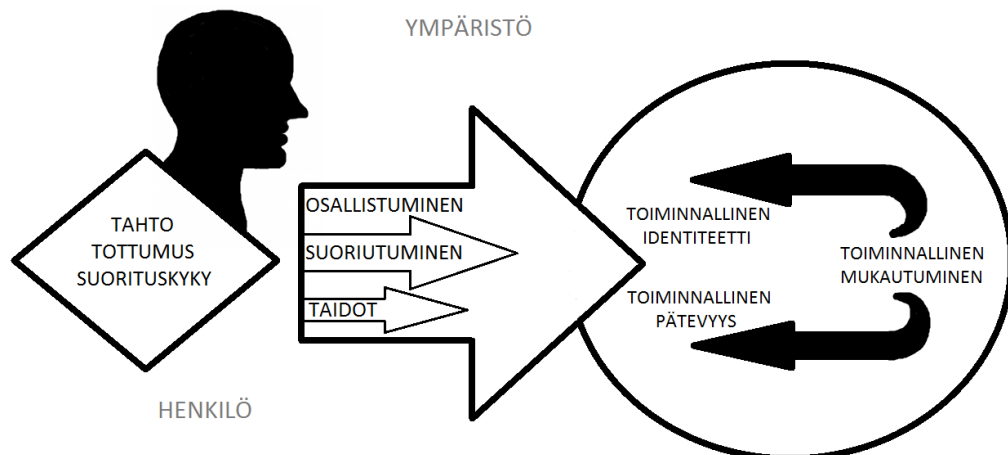
Akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linjan päätehtäviin kuuluu arvioida psyykkisten tekijöiden vaikutusta ihmisten työkykyyn. AWP 2.0 -menetelmää käytetään pääosin ryhmätilanteiden havainnoinnissa, jossa arvioitavana toimintana käytetään muun muassa kirjansidontaa. Yhden AWP 2.0 -arviointilomakkeen täyttöön kuluu aikaa noin 15 minuuttia.

Täyttäminen tehdään yhdessä työparin kanssa, jotta saadaan tehtyä mahdollisimman laajat havainnot. Työkyvynarviointiin ohjaututaan monia eri reittejä, esimerkiksi työnantajan, Valviran tai TE-keskuksen kautta. Usein arviointiin tulleilla henkilöillä on taustalla jo aikaisempia hoitokontakteja. Kuntoutussuunnitelman laatiminen on myös osa yksikön työnkuvaa, ja tähän laadintaan osallistuu usein työterveyshuolto. (Honka 2015)

3 Viitekehykset AWP 2.0:n suomentamiseen

3.1 Inhimillisen toiminnan malli

AWP 2.0 -arviointimenetelmä pohjautuu Gary Kielhofnerin inhimillisen toiminnan mallin teoriaan (MOHO). MOHO:n ja sen sisältämien käsitteiden tuntemus on olennaista AWP 2.0:n luotettavan käytön kannalta. (Sandqvist 2008: 2.) MOHO on kansainvälinen ja laajasti toimintaterapian kentällä käytetty malli, jonka johtavia teemoja ovat monikulttuurisuus, toimintakeskeisyys, asiakaslähtöisyys ja käytännöllisyys. MOHO on myös suunniteltu siten, että sitä voi käyttää yhdessä muiden mallien ja teorioiden kanssa. Keskiössä MOHO:ssa on toiminta, jonka muodostumiseen vaikuttavat henkilön sisäiset ominaisuudet ja ympäristö. Henkilön sisäisiin ominaisuuksiin sisältyy tahto, tottumus ja suorituskky. (Kielhofner 2008: 1-5, 12.) Inhimillisen toiminnan mallin keskeiset käsitteet ja niiden välinen vuorovaikutus on kuvattu kuviossa 2. Koska AWP 2.0 keskittyy arvioimaan nimenomaan henkilön taitoja ja suorituskkyä, on tärkeä avata ja ymmärtää MOHO:n henkilöön liittyvät käsitteet. Vaikka AWP 2.0:n ohella käytettävä AWC onkin se arviointimenetelmä, jossa keskitytään enemmän työkykyyn liittyvien ympäristötekijöiden arvioimiseen, niin myös ympäristöön liittyvät käsitteet on hyvä avata tässä opinnäytetyössä, koska AWP 2.0 sisältää paljon ympäristöön liittyviä käsitteitä.

Kuvio 2. Ihmisen toiminnallisuus MOHO:n mukaan

Yksinkertaistettuna **tahto (volition)** kuvastaa henkilön toimintaan motivoitumista. Tahto muovautuu niistä ajatuksista ja tunteista, jotka liittyvät henkilön kykyihin, nautintoon ja tälle merkityksellisiin asioihin. Tahto kuvaa sitä miksi henkilö hakeutuu nimenomaan tietyn toiminnan pariin ja miksi tämä toiminta on juuri hänelle merkityksellistä ja tyydyttävää. Tahtoon sisältyy *henkilökohtainen vaikuttaminen (personal causation)*, *arvot (values)* ja *mielenkiinnon kohteet (interest)*. (Kielhofner 2008: 12–13.) Henkilökohtainen vaikuttaminen kertoo henkilön uskosta omiin kykyihinsä ja toimintansa tehokkuudesta. Esimerkiksi jonkin haastavan työtehtävän saadessaan, voi ihminen lomaantua, mikäli tällä ei ole tarpeeksi uskoa omiin kykyihinsä suhteessa työn vaatimuksiin. Tunne omista kyvyistä liittyy siihen, voiko ihminen elää sellaista elämää kuin tahtoo. Tunne omasta tehokkuudesta kertoo puolestaan siitä kuinka henkilö kokee kykenevänsä hallitsemaan omaa toimintaansa ja kykeneekö hän saavuttamaan haluamiaan päämääriä. (Kielhofner 2008: 35.) Arvot kuvastavat ihmisen käsitystä siitä mikä on oikein tai väärin ja mikä koetaan tärkeänä. Arvot liittyvät vahvasti kulttuuriin ja näiden arvojen mukaan eläminen tuo tunteen turvallisuudesta sekä johonkin kuuluvuudesta. Arvoihin liittyy myös velvollisuudentunne niiden mukaan elämisestä. (Kielhofner 2008: 39–41.) Mielenkiinnon kohteet kuvastavat henkilön mieltymyksiä ja niitä toimintoja joista ihminen nauttii. Ihmisillä on luontaisia taipumuksia kokea jotkin toiminnat miellyttävämmiksi kuin toiset. (Kielhofner 2008: 42–45.)

Tottumuksella (habituation) käsitetään meille rutiiniksi muodostuneet tavat, jotka helpottavat jokapäiväisen elämän elämistä. Tottumus koostuu henkilön *tavoista (habits)* ja *sisäistetyistä rooleista (internalized roles)*. Tottumuksen muodostumiseen vaikuttavat myös ajalliset, fyysiset ja sosiaaliset ympäristöt. (Kielhofner 2008: 52.) Tavat ohjaavat meitä toimimaan itselle tyypillisellä tavalla tutussa ympäristössä tai tilanteessa. Arjessa muodostuneet tavat yleensä helpottavat elämää, mutta osa tavoista voi joskus olla myös jähmeitä tai itselle haitallisia. (Kielhofner 2008: 53–54.) Sisäistetyt roolit ohjaavat tapojamme käyttäytyä. Roolit ovat vahvasti sidoksissa sosiaaliseen kontekstiin. Ihmisellä voi olla useita eri rooleja ja ne aktivoituvat erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa, kuten esimerkiksi työntekijän rooli työpaikalla. Henkilön sisäistäessä jonkin roolin tulee siitä osa hänen identiteettiään. (Kielhofner 2008: 59–62.)

Suorituskyky (performance capacity) kuvaa mahdollisuutta toimia omien kykyjen puitteissa. Suorituskyvyn perusta koostuu henkilön fyysisistä ja psyykkisistä tekijöistä. Henkilön subjektiivinen käsitys omasta suorituskyvystä ja ympäristötekijät ohjaavat käyttäytymistä ja voivat joko mahdollistaa tai estää ihmisen toimintaa. (Kielhofner 2008: 68–70.)

Ympäristö (environment) vaikuttaa olennaisesti ihmisen toimintaan ja siihen liittyy erilaisia mahdollisuuksia, rajoituksia, vaatimuksia ja odotuksia. Ympäristön vaikutus henkilön toimintaan riippuu yksilön ominaisuuksien ja ympäristön välille muodostuvasta vuorovaikutuksesta. Inhimillisen toiminnan mallin mukaan ympäristöön sisältyvät fyysiset, sosiaaliset, kulttuuriset, poliittiset ja taloudelliset tekijät. Ymmärtääkseen ihmisen toimintaa, tulee tuntea myös toimintaympäristö ja ymmärtää sen vaikutus toimintaan. (Kielhofner 2008: 86–88.) Alle on luetteloitu alakäsitteet, jotka sisältyvät ympäristöön:

- Tilat (*spaces*) ovat fyysinen maailma ympärillämme, kuten esimerkiksi erilaiset rakennukset, joihin kuuluvat muun muassa työpaikat. Eri toiminnot liittyvät usein eri tiloihin. (Kielhofner 2008: 88.)
- Esineisiin (*objects*) lukeutuvat sekä luonnolliset että ihmisen valmistamat esineet. Eri esineillä on erilaisia käyttötarkoituksia ja kulttuuri määrittää mitä esineitä mistäkin tilasta löydytty. Esimerkiksi työpaikalta löytyvät tai puuttuvat esineet vaikuttavat työtehtävän suoritukseen. (Kielhofner 2008: 88–92.)
- Sosiaaliset ryhmät (*social groups*) ovat erilaisia ryhmittymiä joihin liittyy omia rooleja sekä käytäntöjä. Esimerkiksi työporukka on yhdenlainen sosiaalinen ryhmä. Sosiaaliin ryhmään kuuluu erilaisia arvoja, jotka vaikuttavat ihmisen toimintaan. (Kielhofner 2008: 92.)
- Toiminnan muodot (*occupational forms*) ovat kulttuuriin liittyviä, yleisesti hyväksytyjä ja erilaisissa tiloissa tapahtuvia toimintoja. Eri sosiaalisilla ryhmillä voi olla eri käsitys toiminnan muotojen suorittamisesta. Esimerkiksi eri työpaikoilla sama työtehtävä voidaan tehdä eri tavalla. (Kielhofner 2008: 92–93.)
- Kulttuuri (*culture*) pitää sisällään yhteisön erilaiset uskomukset, arvot ja normit. Kulttuuri ohjaa niin sosiaalista käyttäytymistä kuin myös fyysisen ympäristön muotoutumista. Yhden kulttuurin sisällä voi olla monia alakulttuureja. Työpaikalle voi muodostua myös omanlaisensa kulttuuri ja arvomaailma. (Kielhofner 2008: 95–96.)
- Poliittiset ja taloudelliset olosuhteet (*political and economic conditions*) vaikuttavat epäsuorasti ihmisen mahdollisuuksiin toimia, kuten esimerkiksi ihmisen työllistymiseen. Ne ohjaavat myös sitä, minkälaisia tukimuotoja yhteiskunta tarjoaa ja määrittävät sitä, onko ihmiselle tarjolla esimerkiksi työttömyystukea tai työkyvyttömyyseläkettä. (Kielhofner 2008: 96–97.)
- Toimintaympäristöt (*occupational settings*) muodostuvat tiloista, esineistä, sosiaalisista ryhmistä ja toiminnan muodoista, eli siis ympäristön sosiaalisista ja fyysisistä elementeistä. Erilaiset toimintaympäristöt luovat erilaisia konteksteja eri toimintoille. (Kielhofner 2008: 97.)

Toiminnallisella osallistumisella (occupational participation) käsitetään henkilön osallistuminen oman elämänsä sisältöihin, kuten työn tekemiseen, vapaa-ajan viettämiseen ja itsestä huolehtimiseen. Henkilön sisäiset tekijät ja ympäristö vaikuttavat siihen,

kykeneekö ihminen olemaan aktiivinen toimija omassa elämässään. Myös sosiaaliset ja henkilökohtaiset merkitykset ovat osa toiminnallista osallistumista. (Kielhofner 2008: 101–102.) Esimerkiksi masentunut ihminen ei välttämättä voi käydä kokopäiväisesti töissä, mutta hän saattaa kyetä osa-aikatyöhön, mikäli ympäristö tällaista mahdollisuutta tarjoaa.

Toiminnallinen suoriutuminen (occupational performance) on edellä mainittujen toiminnan muotojen tekemistä, kuten työskentelyä, suihkussa käymistä tai harrastamista. Toiminnallisen osallistumisen tavoin, myös toiminnallinen suoriutuminen on riippuvainen ihmisen suorituskyvystä, tahdosta ja ympäristöstä. (Kielhofner 2008: 102–103.)

Taidot (skills) ovat havaittavia tekoja, joilla on jokin päämäärä. Taitoja tarvitaan erilaisista tehtävistä suoriutumiseen. Taidot ilmenevät konkreettisesti, kuten esimerkiksi kyynä seisoa kahdella jalalla. Sen sijaan suorituskyky on taidon taustalla oleva kyvykkyys, kuten seisomiseen vaadittava lihasvoima jaloissa ja keskivartalossa. Taitoihin sisältyvät motoriset taidot, prosessuaaliset taidot sekä viestintä- ja vuorovaikutustaidot. (Kielhofner 2008: 103.)

Toiminnallinen identiteetti (occupational identity) kuvaa henkilön omaa käsitystä itsestä toimijana. Siihen sisältyvät myös ihmisen näkemykset siitä millaiseksi toimijaksi hän haluaa tulla. Toiminnallinen identiteetti ohjaa elämän valintojen tekemistä. Toiminnallinen identiteetti muodostuu läpi elämän toiminnallisen osallistumisen kautta. (Kielhofner 2008: 106–107.) **Toiminnallinen pätevyys (occupational competence)** on toiminnallisen identiteetin käytäntöön panoa, eli ihmisen kykyä osallistua toimintoihin toiminnallisen identiteettinsä mukaisesti. **Toiminnallinen mukautuminen (occupational adaptation)** rakentuu positiivisen toiminnallisen identiteetin muotoutumisen ja toiminnallisen pätevyyden saavuttamisen kautta. Toiminnallinen mukautuminen tapahtuu tietyssä ympäristössä ajan kuluessa. (Kielhofner 2008: 107.)

3.2 Erikoiskielen kääntäminen

Erikoiskielen kääntämiseen liittyy muutamia seikkoja, jotka täytyy huomioida tekstiä käännettäessä. Erikoiskielellä tarkoitetaan jonkin tieteen-, ammatti- tai harrastealan kielimuotoa, joka eroaa yleiskielestä lähinnä sanastonsa, mutta joskus myös tyylillisten tai lauseopillisten piirteiden osalta. Esimerkiksi lakitekstien lauserakenne poikkeaa tavanomaisesta lauserakenteesta (Savolainen 1998). Erikoiskielen tarkoitus on jäsentää alansa käsitemaailmaa ja siirtää tietoa alan sisäisessä viestinnässä. (Tieteen termipankki 2016.) Erikoiskieliä syntyy, koska kehittyvässä maailmassa uutta tietoa ja toimintaa luodaan koko ajan lisää. Eri tieteenalat haarautuvat moniin suuntiin, eikä yleiskielinen sanasto riitä kuvaamaan kaikkia eri erikoisalojen käsitteitä ja ilmiöitä. Esimerkkejä erikoiskielistä ovat tietotekniikan, lääketieteen, juridiikan, maanviljelyksen ja jalkapalloilun erikoiskielet. (Ingo 1990: 41–42.)

Kaikki erikoiskielet ovat lähtöisin yleiskielestä. Yleiskieli voidaan määritellä kielimuodoksi, joka on muodoltaan kirjakielen normien mukaista, jossa käytetään tunnetuksi tiedettyä sanastoa ja joka on lauserakenteeltaan selkeäpiirteistä. Yleiskieltä käyttävät kaikki saman kieliyhteisön, esimerkiksi suomenkielisten puhujien, eri ikä- ja ammattiryhmien edustajat. Yleiskielen on tarkoitus olla mahdollisimman laajasti ymmärrettävää. (Savolainen 2001.)

Erikoiskielen merkittävin ero yleiskieleen on alakohtainen termistö, jota alaa tuntemattoman on vaikea ymmärtää (Ingo 1990: 41). Termeiksi kutsutaan erikoiskieleen kuuluvia sanoja ja käsitteitä. Termit on luotu sopimalla niiden merkityksistä alan asiantuntijoiden keskuudessa, tai ne ovat muuten vain vakiintuneet alalla yleiseen käyttöön. (Savolainen 1998.) Kääntäjälle erikoiskielet luovat yleensä eniten haasteita juuri niissä käytettävän termistön vuoksi. Tekstit voivat olla kielellisesti vaikeaselkoisia, niin sanottua ”kapulakieltä”, ja sisältää tietoa jonka ymmärtäminen vaatii tarkempaa alaan perehtymistä. Toisaalta helpommaksi erikoisalojen tekstien kääntämisen tekee se, että ne eivät yleensä sisällä paljon kielellistä vaihtelua, vaan tyyli säilyy samana läpi koko tekstin. Erikoiskielen tekstien kääntämisessä on olennaisinta välittää informaatiota, toisin kuin esimerkiksi kaunokirjallisissa teksteissä, joissa kääntäjällä on enemmän vapautta tehdä valintoja käännosten suhteen. Erikoiskielen tekstiä käännettäessä on tärkeää kiinnittää huomiota tekstin kääntämiseen semanttisesti eli merkitysopillisesti oikein. Kääntämisessä voidaan käyttää apuna esimerkiksi alakohtaisia erikoissanakirjoja ja termipankkeja. (Ingo 1990: 42.)

3.3 Kulttuurinen mukauttaminen

Kulttuurinen mukauttaminen (cross-cultural adaptation) tarkoittaa arviointimenetelmän sovittamista toiseen kulttuuriin siten, että prosessissa kiinnitetään huomiota niin kielen kääntämiseen kuin kulttuuriin liittyviin seikkoihin (Beaton – Bombardier – Guillemin – Ferraz 2000: 3186). Kielissä esiintyy sanoja, lauserakenteita ja idiomeja, jotka eivät käänny ymmärrettävästi sanasta sanaan kääntämällä. Kääntämisen ensisijainen tavoite on välittää lukijalle lähtötekstin oikea sisältö ja sanoma, vaikka tekstin muoto muuttuisikin (Ingo 1990: 251). Arviointimenetelmien käänöksissä on pyrittävä ennen kaikkea säilyttämään tekstien yhteneväisyys neljällä tasolla: semanttisella, idiomaattisella, kokemuksellisella ja konseptuaalisella tasolla. Semanttinen yhteneväisyys tarkoittaa, että sanoilla on sama merkitys niin alkuperäisessä kuin käännettyssäkin tekstissä. Idiomaattinen yhteneväisyys tarkoittaa, että idiomit ja puhekieliset ilmaukset on käännetty niin, että niiden sisältö pysyy samana. Kokemuksellinen yhteneväisyys tarkoittaa, että esimerkiksi päivittäiset toiminnot ymmärretään samalla tavalla molemmissa kulttuureissa. Konseptuaalinen vastaavuus tarkoittaa sitä, että kummassakin kulttuurissa on samankaltaisuutta konsepteissa, joissa tekstiä käytetään. (Guillemin – Bombardier – Beaton 1993.)

Kääntämisen yhteydessä tekstiin voidaan joutua tekemään muutoksia ja lisäyksiä tai jättämään jotain pois, jotta tekstin sisältö ymmärretään paremmin toisessa kulttuurissa. Lisäyksiä voidaan tehdä esimerkiksi silloin, kun alkuperäistekstissä esiintyy sanoja tai käsitteitä, jotka liittyvät niin vahvasti lähtömaan kontekstiin, että ne vaativat tarkentavia selityksiä. Jos esimerkiksi suomalaisessa tekstissä puhutaan lapsilisästä, ei sitä voida sellaisenaan kääntää toiselle kielelle. Muutoksia voidaan tehdä, mikäli tekstiin sisältyy tietoa, joka ei päde toisessa kulttuurissa. Nämä voivat olla esimerkiksi lainsäädäntöön tai yhteiskunnallisiin oloihin liittyviä tai muita kulttuuriin liittyviä seikkoja. (Ingo 1990: 238–241.) Arviointimenetelmän kohdalla kulttuurinen mukauttaminen voi tarkoittaa esimerkiksi uuden, kohdekulttuuriin sopivan tapausesimerkin luomista tai lauserakenteiden muokkaamista kohdekieleen sopivammiksi.

Pelkkä huolellinen käännöstyö ei riitä takaamaan, että arviointimenetelmän teoriaperusta ja rakenteellinen validiteetti säilyisivät käännösprosessin aikana. Validius eli pätevyys tarkoittaa sitä, että tutkimusmenetelmä mittaa juuri sitä, mitä sen on tarkoitettu mittaavan (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2004: 216). Käännösversion toistettavuus ja käsitteiden

ymmärrettävyys on taattava erilaisten toimenpiteiden avulla, ennen kuin käännös voidaan ottaa virallisesti käyttöön toisen kielisenä versiona. (Kanelisto – Juntunen – Salmi- nen 2012: 3) *Toimintaterapeutti* -lehden artikkelissa ”Kansainvälisen arviointimenetelmän siirtäminen suomalaisten toimintaterapeuttien käyttöön” käsitellään arviointimenetelmän kulttuurista toiseen siirtämiseen kuuluvia vaiheita käyttäen esimerkkinä hollantilaisen Impact of Participation and Autonomy (IPA) -itsearviointimenetelmän käännösprosessia (Kanelisto ym. 2012). Artikkelin esittelee yhden mahdollisen tavan siirtää kansainvälinen arviointimenetelmä suomalaiseen käyttöön. Opinnäytetyötä varten tutustuimme myös AWP 2.0:n hollannin- ja islanninkielisten versioiden luomista käsitteleviin artikkeleihin, joissa kulttuuriin siirtäminen toteutui osittain samojen vaiheiden kautta kuin IPA:n suomenkielisen version kohdalla.

Arviointimenetelmän luotettava kulttuuriin siirtämisen prosessi voidaan jäsentää kahdeksan vaiheen kautta, jotka ovat: arviointimenetelmän valinta, lupien hakeminen menetelmän kehittäjältä, käännöstyö kielenkääntäjän ja asiantuntijaryhmän yhteistyönä, pilotointi, takaisinkäännös, kielentarkastus, pätevyyden ja luotettavuuden tutkiminen sekä julkaisu (Kanelisto ym. 2012: 3–6.). Ennen kun tehdään päätös arviointimenetelmän kääntämisestä, on selvitettävä, löytyykö vastaavaa menetelmää omalla kielellä. Arviointimenetelmän kehittäjältä pyydetään lupa tehdä käännös ja mukauttaa sitä kulttuurisesti. Kun ensimmäiset käännösversiot on tehty, muodostetaan menetelmää käyttävän ammattiryhmän edustajista asiantuntijaryhmä, jonka tehtävä on vertailla käännöksiä ja varmistaa, että käännöksessä käytetyt termit vastaavat alalla yleisesti käytettyjä termejä ja ne on käännetty teoriataustaansa nähden oikein. (Kanelisto ym. 2012: 3–4.)

Pilotointi on pienimuotoinen käyttökokeilu, jonka avulla pyritään selvittämään käännöksen toimivuutta, kuten lauseiden ymmärrettävyyttä ja tulkintaa. Pilotoinnin jälkeen suoritetaan takaisinkäännös, eli käännetään teksti uudelleen alkuperäiskielelle. Takaisinkäännöksellä pyritään selvittämään, onko teksti käännetty oikein eli vastaavatko käännettyt sanamuodot alkuperäisiä. Takaisinkäännöksen jälkeen kielen asiantuntija suorittaa tekstin kielentarkastuksen, jonka jälkeen tehdään tutkimukset koskien käännöksen pätevyyttä ja luotettavuutta. Tutkimukset tehdään laajalla otannalla ja tuloksia analysoidaan tilastollisilla menetelmillä. Jos tutkimusten tulokset vastaavat aikaisemmissa tutkimuksissa saatuja tuloksia, voidaan todeta, että arviointimenetelmä toimii suomalaisissa oloissa samoin kuin muualla. (Kanelisto ym. 2012: 4–6.)

4 Käännösprosessi

4.1 Käännöstyön pohjustus

Raakasuumennosprosessin aluksi tulee varmistua tekijänoikeuslain mukaisista luvista (Kanelisto – Juntunen – Salminen 2012: 4). Luvat AWP 2.0:n suomennokseen oli hankittu menetelmän kehittäjältä Jan Sandqvistilta Metropolian Ammattikorkeakoulun puolesta jo ennen opinnäytetyöprosessimme alkua. Tämän vuoksi pääsimme nopeasti työskentelemään raakasuumennoksen pariin. Aloitimme käännösprosessin helmikuussa 2016 ja kesäkuun alussa olimme valmiita lähettämään suomennoksemme eteenpäin työelämäkumppanillemme Kaisa Honkalle. Käännöstyömme sisälsi AWP 2.0:n käsikirjan (14 sivua) ja koontilomakkeet (5 sivua). Suomennoksen pohjana käytimme alkuperäistä ruotsinkielistä käsikirjaa ja lomakkeita. Tämän ratkaisun turvin varmistimme reliabiliteetin ja validiteetin paremman säilymisen kuin englanninkielistä, jo kertaalleen käännettyä versiota käyttämällä. Reliaabelius tarkoittaa sitä, että tutkimustulokset ovat toistettavissa. Sama tulos saadaan riippumatta tutkimuksen suorittajasta tai tutkimuskertojen määrästä. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2004: 216.) Myös kulttuurisen mukauttamisen kannalta ruotsinkielinen versio oli luontevampi valinta.

Käännöksen lopputuloksessa tulee muistaa ottaa huomioon, että kääntäjä tai kääntäjät tuovat lähtötekstiin aina yhden tai useamman tuottajan lisää. Käännöstyö on alkuperäisen tekstin muokkaamista ja osittain jopa uuden synnyttämistä ja lopputulokseen vaikuttaa olennaisesti se, kenelle tekstiä ollaan kääntämässä. (Rahtu 2011: 23–24.)

Opinnäytetyömme kokonaisuudessa raakasuumennosprosessi on vaatinut paljon aikaa ja työtä. Käännöksestä vastasivat pääosin Anniina Nevasmaa ja Krista Sorsa. Sari Hyyrynen toimi oikolukijana ja auttoi haastavien kohtien suomennoksia pohdittaessa. Kun yksi meistä tekijöistä oli suomennosprosessissa ikään kuin ulkopuolinen, kykenimme tarkastelemaan suomennosta kriittisemmin. Suomennosprosessi on edennyt vaiheittain ja taulukossa 1. havainnollistamme prosessin eri vaiheita niin, että lukija saa selkeän kuvan työskentelystämme. Tässä luvussa kuvaamme suomennosprosessia yksityiskohtaisemmin ja kirjoitamme auki tekemiämme valintoja.

Taulukko 1. Raakasuomennosprosessin vaiheet

AWP 2.0 -arviointimenetelmään tutustuminen	Alkuperäinen käsikirja ja lomakkeistot Teoria AWP 2.0 -arviointimenetelmän taustalla Välineeseen liittyvä tutkimustieto Työelämäkumppanin konsultointi
Käännöstyön pohjustus	Aikaisemmat vastaavat opinnäytetyöt Taustateoriaan pohjautuvat muut arviointimenetelmät Kääntämisen teoria Kulttuurinen mukauttaminen Suunnittelu ja työnjako
Käännöstyö	Käsikirjan ja lomakkeiston suora kääntäminen Keskeiset käsitteet ja niiden vertailu muihin MOHO-pohjaisten arviointimenetelmien käsitteisiin Lauserakenteiden muokkaus sujuvalle suomenkielelle Toimintaterapian lehtoreiden konsultointi
Käyttökokeilu	Suomennoksen ulkoasun viimeistely Raakasuomennoksen lähetys työelämäkumppanille Perehtyminen haastattelumenetelmään Palautteen keruu
Muokkaukset alkuperäiseen raakasuomennokseen	Palautteen läpikäynti ja analysointi Raakasuomennoksen muokkaus saadun palautteen perusteella

Käännösprosessin alussa on hyvä tutustua käännettävän menetelmän teoreettiseen taustaan sekä sen pätevyyteen ja luotettavuuteen (Kanelisto ym. 2012: 3). Käännösprosessimme lähti liikkeelle alkuperäiseen AWP 2.0 -arviointimenetelmään perehtymisen kautta. Aloitimme tutustumalla manuaaliin sekä lomakkeisiin. Tämän jälkeen perehdyimme menetelmästä tehtyihin tutkimuksiin.

AWP:n validiteettia, reliabiliteettia ja käytettävyyttä on testattu neljässä eri tutkimuksessa, jotka on julkaistu vuosina 2006–2013. Sandqvistin, Törnqvistin ja Henrikssonin tutkimus tukee AWP:n ilmivaliditeettia ja käytettävyyttä sekä osoittaa tarpeen välineen lisätutkimuksille (Sandqvist – Törnquist – Henriksson 2006: 379–87). Sisältövaliditeettia käsittelevän tutkimuksen perusteella AWP on sisällöllisesti luotettava ja käyttöominaisuuksiltaan asianmukainen (Sandqvist ym. 2008: 441–50). Rakenteellista validiteettia käsittelevässä tutkimuksessa selvisi, että AWP on sensitiivinen ja osoittaa eroja tutkittavien välillä, eikä siinä ole sukupuoleen sidonnaisia kysymyksiä. (Sandqvist ym. 2009: 213–218.) AWP:n psykometrisia ominaisuuksia testattiin käyttämällä Rasch-analyysia ja sisältöanalyysia. Tutkimuksessa saatiin lisänäyttöä välineen luotettavuudelle ja validiteetille. (Fan ym. 2013: 125–33.) Menetelmän kehittäjä Jan Sandqvist on ollut mukana jokaisessa AWP:hen liittyvässä tutkimuksessa. Riippumattomia tutkimuksia ei ole tehty.

Tutustumalla tutkimustietoon saatoimme itse pohtia menetelmän näyttöön perustuvuutta sekä soveltuvuutta Suomessa tapahtuvaan työkyvynarviointiin. Tutustuimme lisäksi Riikka Ignatiuksen ja Lahja Nokelaisen opinnäytetyöhön ”Inhimillisen toiminnan malliin perustuva työkyvynarviointi – kirjallisuuskatsaus arviointivälineiden soveltuvuudesta mielenterveystyöhön”, jossa todetaan, että AWP sopii hyvin mielenterveystyössä käytettäväksi. Menetelmän soveltuvuus mielenterveystyöhön tuli ilmi myös tavatessamme työelämäkumppaniamme Kaisa Honkaa 24.11.2015. Tällöin Honka kertoi, että ainakin Hyks psykiatrian akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linjan käytössä AWP 2.0 on osoittautunut soveltuvaksi menetelmäksi osana heidän tekemäänsä työkyvynarviointia.

On hyvä olla perillä siitä, mitä vastaavia tai samaan teoriaan pohjautuvia arviointimenetelmiä on käännetty jo suomen kielelle (Kanelisto ym. 2012: 3). Me tutustuimme esimerkiksi Veera Mattilan ja Katja Vepsäläisen opinnäytetyöhön ”The Residential Environment Impact Survey (REIS, version 2.0) – Arviointivälineen lomakkeiston ensimmäinen suomennos ja kehittäminen” sekä Anna Bayoudhin ja Iina Poson työhön ”The Short Child Occupational Profile -arviointimenetelmä – Vanhemmille suunnatun kyselylomakkeen ja vanhemmille suunnattujen haastattelulosioiden suomennostyö ja käyttökokeilu”. Nämä opinnäytetyöt auttoivat meitä pohtimaan oman suomennosprosessimme toteutusta ja jäsentämistä. Saimme hyvän käsityksen siitä, mitä raakasuumennoksen laatiminen todellisuudessa vaatii. Ymmärsimme, että raakasuumennoksen tekeminen vaatisi paljon taustatyötä, pohdintaa, konsultaatiota ja rohkeutta tehdä valintoja. Ymmärsimme myös sen, että opinnäytetyön resurssien puitteissa tehdyt suomennosprosessit eivät voisi olla kaiken kattavia tai kielitieteilijöiden tasolle ylittäviä.

Opinnäytetyön tuotteena syntyvän AWP 2.0 raakasuumennoksen kehittäminen jatkuu Metropoliasassa, kun osuutemme on valmis. Opettajista koostuva asiantuntijaryhmä ottaa raakasuumennoksen tarkasteluunsa, ja muokkaa siitä edelleen tutkimusversion, jota käytetään käännöksen jatkotutkimuksissa. Suomenkielisen version jatkokehittäminen tapahtuu yhteistyössä Linköpingin yliopiston kanssa. (Halonen 2016.)

4.2 Käännöstyön toteutus

Varsinaisen käännöksen toteutus oli aluksi vain sanasta sanaan kääntämistä ja suomennoksen pohjan rakentamista. Apuna käytimme lähinnä MOT -sanakirjaa, mutta osittain turvauduimme myös muihin sanakirjoihin. Tutustuimme jo aiemmin suomenkielelle käännettyihin arviointimenetelmiin, kuten Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen arviointiin (ACIS)

ja Työroolia arvioivaan haastatteluun (WRI). Lisäksi pidimme hyvänä perehtyä myös toimintaterapianimikkeistöön. Näihin tutustuminen auttoi meitä etenkin käsitteiden suomennoksia pohdittaessa, sillä AWP 2.0:n käsitteistö on hyvin pitkälti sellaista ammattisanastoa, jota ei pelkän sanakirjan avulla voi suomentaa. Inhimillisen toiminnan mallin keskeinen käsitteistö on käännetty suomeksi Toiminnan voimaa -teokseen (2013), joka on uusin suomalainen toimintaterapian oppikirja. Otimme mallia käännökseemme tästä teoksesta. Lisäksi tahdoimme pitää silmällä toimintaterapianimikkeistön ja muiden Inhimillisen toiminnan malliin perustuvien arviointimenetelmien käsitteistöä siksi, että laatimamme suomennos olisi yhteneväinen myös niiden kanssa.

Arviointimenetelmien käsitteiden yhteneväisyys on mielestämme tärkeää ymmärrettävyyden ja käytön luotettavuuden kannalta. Toimintaterapeutit saattavat käyttää työssään monia eri arviointimenetelmiä ja yhteneväiset käsitteet helpottavat niiden käyttöä sekä osaltaan parantavat menetelmien luotettavuutta. Osittain päädyimme kuitenkin käyttämään suomennoksessamme hieman eri käsitteitä sen mukaan mikä istui luontevimmin käännökseemme. Kaikkia käsitteitä ei myöskään ollut löydettävissä muiden arviointimenetelmien manuaaleista tai lomakkeista. Emme voineet muutenkaan suoraan kopioida toimintaterapianimikkeistön tai muiden MOHO -pohjaisten arviointimenetelmien käsitteitä, sillä niin kuin kieli yleensäkin, myös ammattikieli muuttuu vuosien myötä ja osa löytämistämme käsitteistä oli sellaisia, jotka on jo käytännössä korvattu uusilla. Myös nykyinen, vuonna 2003 julkaistu, toimintaterapianimikkeistö on tällä hetkellä muutostyön alla ja uusi nimikkeistö julkaistaan lähiaikoina.

Ensimmäisen käännösversio valmistumisen jälkeen aloimme muokata lauserakenteita ja tätä kautta ymmärrettävyyttä sujuvammaksi. Työskentelymme muotoutui tiiviiksi yhteen ääneen pohdiskeluksi. Tässä vaiheessa jouduimme toden teolla pohtimaan mitä AWP 2.0:n ruotsinkieliset lauseet ja ilmaisut käytännössä tarkoittivat. Joissakin kohdin kielitaitomme ei riittänyt ja turvauduimme sähköpostitse suomenruotsalaisen lehtorin Jannett Halosen konsultaatioon. Käännöstyön viimeistelyyn haimme mallia ja rohkeutta myös vertaamalla ruotsinkielistä ja englanninkielistä AWP 2.0 versiota, sillä emme olleet aivan varmoja kuinka paljon esimerkiksi lauserakenteet saivat muuttua suomennosprosessissa. Vertaillessamme ruotsinkielistä ja englanninkielistä versiota huomasimme, että hyvinkin rajuja kulttuurisia mukauttamisia ja muutoksia oli tehty. Pysyimme itse kuitenkin melko maltillisina ja lojaaleina alkuperäiselle versiolle. Englanninkielisen version näkeminen avasi ajattelutapaamme ja pääsimme eteenpäin muutamien meitä mietityttäneiden kohtien kanssa.

Lopuksi huolellisen viimeistelyn ja suomennoksen ulkoasun muokkauksen jälkeen lähetimme suomennoksemme oikoluettavaksi lehtori Janett Haloselle ja pyysimme kommentteja sekä korjausehdotuksia. Kesäkuun 2016 alussa, muutamien pienten korjausten jälkeen, lähetimme suomennoksemme eteenpäin työelämäkumppanillemme Kaisa Honkalle, joka puolestaan huolehti suomennoksen jakamisesta kollegoilleen.

5 Käyttökokeilu

5.1 Aineiston keruu ryhmäkeskustelussa

Työsuunnitelmavaiheessa hahmotelimme aineiston keruun tapahtuvan parhaiten haastattelun avulla. Oli vaikeaa etukäteen arvioida, minkälaista palautetta tulisimme raaka-suomennoksesta saamaan ja mitä asioita haastateltava haluaisi nostaa esiin. Haastattelu tarjoaa mahdollisuuden esittää lisäkysymyksiä ja pyytää tarkennuksia vastauksiin. Suunnittelimme toteuttavamme ryhmähaastattelun, koska se mahdollistaisi keskustelun osallistujien välille. Tilaisuus päästä vaihtamaan käyttökokemuksia voi olla antoisaa toimintaterapeuteille, jotka käyttävät AWP 2.0:aa työvälineenä ja työskentelevät eri toimipisteissä. Toimintaterapeuttien koolle kutsuminen onnistui yhteyshenkilömme Kaisa Honkan välityksellä. Ryhmää haastatellessa riitti yhden yhteisen ajan ja paikan lukkoon lyöminen, mikä kevensi organisointia ja tiivistä aineiston keruun aikataulua. Aineiston analysointitapaa emme työsuunnitelmavaiheessa vielä miettineet.

Saatuamme työsuunnitelman hyväksytyä haimme tutkimusluvut ja aloimme syventää ymmärtämystämme tutkimushaastattelusta. Tutustuimme tarkemmin eri ryhmämuotoisiin menetelmiin, jolloin luimme *focus group* -menetelmästä. *Doing focus group* -teoksen alkuun Rosaline Barbour (2007: 2) toteaa mitä tahansa tutkimuksellista ryhmäkeskustelua voitavan kutsua *focus group*:iksi, kunhan tutkija aktiivisesti rohkaisee vuorovaikutusta ryhmässä, ja on sen suhteen tarkkaavainen. Hän kertoo tarkoituksenmukaisesti jättävänsä määritelmän näin laveaksi, jotta se kattaisi ryhmäkeskustelut, joissa jo ennalta vallitsee konsensus keskustelun aiheesta sekä keskustelut, joissa konsensusta aiheeseen vasta vuorovaikutteisesti luodaan. Sisäistimme, että opinnäytetyössä tulemme keräämään aineiston konsensusta muodostavalta asiantuntijaryhmältä – kuusi toimintaterapeuttia Hyksistä, joille osana yhteistyötämme tarjoutuu mahdollisuus oman työn kehittämiseen käyttökokeilun ja ryhmämuotoisen keskustelun kautta.

Ryhmäkeskustelu-menetelmän käytöllä on nouseva trendi terveydenhoitoalan ammattilaisten tekemässä tutkimuksessa (Barbour 2007: 8). Tästä kerrotaan myös *British Journal of Occupational Therapy* lehden artikkelissa “Conducting Focus Groups: Purpose and Practicalities”, joka vuonna 2002 teki ryhmäkeskustelua tutuksi toimintaterapeuteille:

Ryhmäkeskustelussa fokus on osallistujissa, jotka valikoidaan aiheeseen liittyvän kokemuksen tai tiedon perusteella; kysymyksissä ja tiedusteluissa, jotka on ennalta suunniteltu ohjaamaan huomiota aiheeseen; keskustelussa tai yhteisessä toiminnassa, joka kannustaa osallistujia spontaaniin vuorovaikutukseen ja ruokkii ideoiden tutkailua; lopputuloksissa, jotka pohjautuvat ryhmän vastauksiin tai joissain tapauksissa vuorovaikutuksen analysointiin. Keskusteluun osallistuu yleensä kuudesta kymmeneen henkilöä ja sen kesto on noin kaksi tuntia. (Goble – Hollis – Openshaw 2002: 2). Artikkelin päätöskäytöksissä todetaan, että ryhmäkeskusteluaineistosta saatava näkökulma takaa osallistujien arvojen, uskomusten ja ymmärryksen olevan tärkeinä tekijöinä palvelujen muotoilussa, seurannassa ja kehityksessä nyt ja jatkossa (Goble – Hollis – Openshaw 2002: 2,7).

Ajankohtainen esimerkki edellisestä on ruotsalaisen Karolinska Institutet'in toimintaterapian professori Louise Nygårdin ja apulaisprofessori Lena Rosenbergin vuonna 2016 julkaistu tutkimus "How attention to everyday technology could contribute to modern occupational therapy: A focus group study", josta saimme opastusta menetelmän käyttöön ja raportointiin. Tutkimuksessa järjestettiin ryhmäkeskusteluita toimintaterapeuteille, jotka olivat ottaneet osaa yhden päivän mittaiseen käyttökoulutukseen koskien Everyday Technology Use Questionnaire:a (ETUQ). Heitä pyydettiin keskustelemaan jokapäiväisestä teknologiasta ja toimintaterapiasta sekä ETUQ:in sisällyttämisestä käytännön työhön. (Nygård – Rosenberg 2016: 467–474.)

Suomessa Anu Valtonen on esitellyt ryhmäkeskustelu-menetelmää ja kertonut sen kotimaisista käyttösovelluksista (Valtonen 2011; Valtonen 2005). Hän tekee selvän eron ryhmähaastattelun ja -keskustelun välille selventäen, että ryhmähaastattelussa haastattelija kohdentaa kysymykset vuoronperään osallistujille, jotka vastaavat ensisijaisesti haastattelijalle – "ryhmän haastattelija tekee tavallaan yksilöhaastatteluja ryhmätilanteessa". Ryhmäkeskustelussa vetäjä sen sijaan pyrkii tietoisesti aikaansaamaan vuorovaikutusta osallistujien välille, Valtonen painottaa. Ryhmäkeskustelusta käytetään englanniksi useita eri nimityksiä *focus groupin* lisäksi kuten *group interview*, *focus group interview* tai *group discussion*. (Valtonen 2011: 89.) Vaihtoehtona ryhmäkeskustelulle harkitsimme teemoitetun ryhmähaastattelun tekoa, jossa puolistrukturoidusti läpikäydään ennalta määrätyt teemat (Hirsjärvi – Hurme 2008: 47).

Hankimme aineiston ryhmäkeskustelulla, koska yhteinen hyöty opiskelijoille ja yhteistyökumppanille näyttäytyy suurimpana tätä metodia hyödyntäen. Ryhmäkeskustelun valintaan vaikuttaa myös sen vetovoimaisuus kiinnostavana ja uudehkona vaihtoehtona toimintaterapian tutkimuksessa. Elokuun lopussa 2016 toteutuneessa ryhmäkeskustelussa hyöty yhteistyökumppanille konkretisoitui siten, että työtiimin toimintaterapeutit pääsivät yhdenmukaistamaan arviointikäytänteitään asiakkaan työkyvyn arvioinnissa jakamalla AWP 2.0 -raakasuomennoksen käyttökokemuksia ja määrittelemällä ammattikielen termejä yhdessä.

5.2 Ryhmäkeskustelun kuvaus

Valmistauduimme ryhmäkeskusteluun kirjoittamalla käyttökokeiluun osallistuville toimintaterapeuteille saatekirjeen, laatimalla aineiston keruuta ohjaavat tutkimuskysymykset ja tekemällä keskinäisen työnjaon. Saatekirje lähetettiin toimintaterapeuteille Kaisa Honkan välityksellä kesäkuussa 2016. Siinä ohjeistettiin toimintaterapeutteja seuraavasti: ”Lue AWP 2.0 raakasuomennos huolella läpi alusta loppuun. Merkitse tekstiosuuteen ja lomakkeisiin kohdat, joihin kaipaat selvennystä tai joita haluat kommentoida. Käytä raakasuomennosta asiakkaittesi työkyvyn arvioinnissa. Mieti, miten suomennoksen toimivuutta työkentällä voisi parantaa. Tuo kokemuksesi ja huomiosi jaettavaksi ryhmäkeskusteluun.”.

Ryhmäkeskustelu toteutettiin Helsingin Töölössä, Hyksin toimipisteessä 31.8.2016 kello 8.30. – 10.15. Keskustelun kulkua ohjaavat kysymykset olivat:

- Käännöksen ymmärrettävyys
 - lauserakenteet,
 - sanavalinnat
 - onko sisältö pysynyt mielestänne samana: onko raakasuomennoksessa jotkin kohdat esitetty eri tavoin kuin aiemmin ymmärsitte?
- Miten raakasuomennoksen käyttö erosi ruotsin/englannin kielisten versioiden käytöstä?
- Miten suomennoksen toimivuutta työkentällä voisi parantaa, ehdotuksia?
- Käytättekö itse ammattikielessänne eri termejä kuin käännöksessä on esitetty?
- Soveltuuko AWP 2.0 mielestänne käytettäväksi suomalaisessa työkyvyn arvioinnissa: teidän työpaikallanne, yleisesti Suomessa?

Keskinäisen työnjakomme mukaan ryhmäkeskustelussa moderaattorina, eli keskustelun edistäjänä, toimi Sari Hyyrynen ja häntä avusti Anniina Nevasmaa. Krista Sorsa kirjasi keskustelurungon eikä osallistunut keskusteluun. Sorsa ja Nevasmaa kantoivat Hyyrystä suuremman vastuun käännöstyön tekemisestä, työmäärän tasapainon sekä mielenkiinnon kohteidemme tähden ryhmäkeskustelun suunnittelu, toteutus ja dokumentointi olivat

pääpainotteisesti Hyyrysen vastuulla. Tyypillisesti ryhmäkeskustelussa on paikalla yksi moderaattori ja mahdollisesti dokumentoinnin avustaja.

Hirsjärvi ja Hurme (2008) ovat huomauttaneet, että: "Ryhmädynamiikka ja erityisesti valtahierarkia vaikuttavat siihen, kuka puhuu ryhmässä ja mitä sanotaan. Erityinen ongelma syntyy silloin kun yksi tai kaksi ihmistä dominoi ryhmässä." (Hirsjärvi – Hurme 2008: 63.) Ennalta mietimme, osallistuuko työtiimin esimies Honka ryhmäkeskusteluun. Ajattelimme, että parempi jos ei, niin sana on vapaampi. Tätä ei ollut käyty Honkan kanssa läpi, ja hän itse oli valmistautunut osallistumaan. Paikan päällä ennen ryhmäkeskustelun alkua, kysimme Honkalta aikooko hän olla mukana. Hän vastasi myöntävästi ja perusteli läsnäoloaan vahvalla osallistumisellaan raakasuomennoksen käyttökokeiluun, jonka johdosta hänen palautteensa on arvokasta tutkimukselle. Honkan osallistuminen oli tärkeää myös yhteistyökumppanin arviointikäytäntöjen yhdenmukaistamisen kannalta.

Ryhmäkeskustelutilaisuuden alkajaisiksi katoimme pöytään tarjoiluja, joiden yhteinen jakamisen ja nauttiminen auttaa poistamaan jännittyneisyyttä ja luo positiivista tunnelmaa tilanteeseen. Ilmapiiirin vapautuminen tukee vapaamuotoisen keskustelun syntyä, johon ryhmäkeskustelussa pyritään (Valtonen 2011: 92–93). Alustavat kysymykset oli tulostettu kaikille osallistujille. Niiden tarkoituksena oli osoittaa aineiston kerääjien kannalta keskeiset aiheet keskustelulle. Ennakoimme, että tulosteiden avulla keskustelua olisi helppo tarvittaessa ohjata takaisin ydinaiheisiin. Jokaiselle jaettu paperi myös tarjoaa osallistujille jotain tartuttavaa ja tarkasteltavaa sekä saattaa osaltaan lieventää alun epävarmuutta.

Ryhmäkeskustelun alkuun moderaattori käynnisti esittelykierroksen, jossa jokainen keskustelija kertoi nimensä, toimipaikkansa, ja kuinka paljon hän on käyttänyt raakasuomennosta käyttökokeilussa. Kävimme läpi aikaraamin, eli tila on varattu kahdeksi tunniksi, mutta tavoitteena on saada keskustelu käytyä puolessatoista tunnissa. Moderaattori kiitti tilaisuudesta kuulla kerralla näin montaa toimintaterapian ammattihenkilöä ja nimitti osallistujia asiantuntijaryhmäksi.

Moderaattori piti avauspuheensa, jossa hän kertoi roolistaan keskustelun edistäjänä ennemminkin kuin haastattelijana, antoi keskustelijoille tehtäväksi vapaamuotoisesti puhua raakasuomennoksen käyttökokemuksista ja kävi läpi aineiston kerääjien roolituksen tilanteessa. Kysymystulosteet jaettiin virittämään keskustelua, mutta moderaattori mai-

nitsi, että keskustelu saa levitä käsittelemään muutakin aiheeseen kuuluvaa. Tilanne äänitettiin kahdella älypuhelimella, mikä sai kaikkien osallistujien hyväksynnän. Avauspuheen loppuksi moderaattori vielä kertoi lyhyesti, miten aineistoa tullaan jatkokäsittämään ja luki kysymykset ääneen.

Päävastuu keskustelun kulusta siirtyi asiantuntijaryhmälle moderaattorin tukemana. Ryhmä kommentoi raakasuomennosta ja keskusteli termeistä sekä käyttökokemuksistaan. Moderaattori edusti tästä edespäin käännoksen tekijöitä, osoitti kiinnostusta kommentteihin ja huomioi ne arvokkaana palautteena. Yksi osallistuja poistui aiemman ilmoituksensa mukaan kesken keskustelun toisiin työtehtäviin.

Lopuksi moderaattori totesi keskustelun täyttäneen tarkoituksensa, sanoi että muutos ehdotuksia käsitellään ja paranneltu versio luovutetaan työtiimin käyttöön. Hän kiitti ryhmää keskustelusta, mikä herätti vastakiitokset ja positiivista palautetta ryhmältä opinnäytetyön tekijöille. Honka kutsui meidät esittelemään valmista työtä Hyksiin.

6 Muokkaukset raakasuomennokseen

6.1 Aineistoon tutustuminen

Aineisto analysoitiin, jotta pääsisimme perille siitä, miten raakasuomennosta tulee muokata, jotta käänösprosessi voi menestyksekkäästi edetä opinnäytetyömme jälkeen. Käänösvaiheessa teimme parhaiksi katsomamme kielelliset valinnat, joita käyttökokeilussa arvioitiin. Hyvärinen, Nikander ja Ruusuvuori kertovat toimittamassaan Haastattelun analyysi -kirjassa: “Ennen varsinaiseen analyysiin siirtymistä aineistoon tutustutaan, sitä järjestetään ja luokitellaan. Nämä vaiheet luovat perustan aineiston kanssa keskustelemiselle ” (2010: 10).

Aineiston käsittelyn alkajaisiksi litteroimme tekemämme haastattelun sanantarkkuudella. Litterointi tarkoittaa aineiston puhtaaksi kirjoittamista. Tyypillinen aineisto on esimerkiksi ääninauhalle tallennettu haastattelu tai muu keskustelu. Litteroinnin on tarkoitus helpottaa aineiston analyysiä ja litteroinnin tarkkuus valitaan tutkimusongelman mukaan. Yksityiskohtaisempi litterointi on tarpeen silloin, kun tarkastellaan esimerkiksi haastatteluun osallistuneiden välisiä suhteita tai vuorovaikutusta. Tällöin on hyvä kirjata pelkän keskustelun lisäksi myös tauot, äänensävyt ja elekieli. Keskityttäessä esimerkiksi keskustelussa ilmenneisiin asiasisältöihin, ei yhtä tarkka litterointi ole tarpeen. (Ruusuvuori 2010: 424–425.)

Litteroinnin jälkeen alkoi selkeämmin hahmottua, millainen aineisto meillä oli käsiteltävänä. Informanttinamme oli arviointimenetelmän käytöstä konsensusta luova asiantuntijaryhmä. Ryhmän työyhteisönä muodostama mielipide on merkittävämpi kuin yksittäisten toimintaterapeuttien esitöinänsä tekemät pohdinnat, joiden varaan ryhmän mielipide toki rakentuu. Ryhmäkeskustelussa aineiston kerääjän kannalta huomionarvoista on sekä käydyn keskustelun asiasisältö että keskustelijoiden välisen vuorovaikutuksen tarjoama sanallinen ja sanaton informaatio (Valtonen 2005: 224). Aineiston analyysissä voidaan hyödyntää molempia. Pyrimme luotettavaan mutta suoraviivaiseen toteutukseen ja päätimme rajata analysoitavan aineiston asiasisältöön, joka ryhmäkeskustelulle ominaiseen tapaan toki muodostui vuorovaikutteisesti. Näin ollen rajasimme analysointimme ulkopuolelle esimerkiksi moderaattorin käyttämät vuorovaikutuksen hallintatekniikat (ks. esim. Valtonen 2011: 93–96) sekä keskustelutilanteen kulkuun vaikuttaneet sanattomat tekijät.

Barbour (2007: 130) varoittaa, että ryhmäkeskustelut voivat ylikorostaa konsensusta - usein aineistona oleva kompleksinen keskustelu esitetään liian yksinkertaistetusti. Kun raportoidaan ryhmän keskustelussa saavuttama yhteisymmärrys, tulee tiedostaa, että kaikki yksilöt eivät välttämättä ryhmätilanteen ulkopuolella jaa samaa näkemystä omaan. Ilkka Pietilä (2010) kertoo Haastattelun analyysi -teoksessa, että ryhmäkeskustelusta ei edes tulisi etsiä ryhmän mielipidettä saatikka tarkastella tätä ikään kuin monistettuna yksilöhaastattelujen vastinparina. Pietilä puhuu näkökulmasta, joka keskittyy analysoimaan ryhmäkeskustelua ensisijaisesti vuorovaikutustapahtumana. (Pietilä 2010: 216.) Aineiston käsittelyssä olemme tietoisia keskustelijoiden vastausten tilannesidonnaisuudesta.

Peilasimme aineiston asiasisältöä kolmannessa luvussa esitettyihin viitekehyksiimme, jolloin tiivistimme ja rajasimme ryhmäkeskustelun aihealueet kolmeen luokkaan: raakasuomenoksen ymmärrettävyys, toimivuus ja soveltuvuus työkentälle. Raakasuomenoksen ymmärrettävyyteen sisältyy sanamuotojen ja lauserakenteiden valinnat sekä ammattikielen termien käyttö. Toimivuus kattaa raakasuomenoksen käytön sujuvuutta edistävät ja estävät tekijät. Soveltuvuus työkentälle koskettaa kulttuurisen mukauttamisen kysymyksiä.

6.2 Aineiston käsittely

Laadullisen tutkimusaineiston analyysitekniikan valintaa ohjaavat tutkimuksen tavoite sekä se, millaiseksi hyödynnettävän aineiston kokonaisuus lopulta muodostuu (Puusa 2011: 114). Perehdyimme tutkimuksen teon menetelmäosaamiseen ja etsimme kirjallisuudesta sopivaa aineiston analyysitapaa. Tämä oli aikaa vievämpää ja problemaattisempaa kuin aineiston keruun menetelmän valinta, koska tässä tutkimuksellisessa vaiheessa meillä oli jo aineisto ja siihen liittyvä erityislaatuinen tutkimustavoite, joille sopivaa analyysitapaa tuli sovittaa. Hyvää vinkkiä aineiston käsittelyyn saimme toisista arviointimenetelmien kääntämisestä kuvaavista ammattikorkeakoulun opinnäytteistä (Mattila – Vepsäläinen: 2009; Bayoudh – Poso: 2015), joissa tutkimusasetelma ja resurssit muistuttivat omiamme. Saimme ohjeistusta aineiston analysointiin myös syyskuun lopulla käydyssä ohjauskeskustelussa, jossa kysyimme neuvoa ohjaavalta opettajalta ja opponenteilta.

Hyödynnämme opinnäytetyössämme ymmärrystä aineistolähtöisestä sisällönanalyysistä, jonka vaiheet Anneli Sarajärvi ja Jouni Tuomi esittelevät (2002: 111) seuraavasti:

1. haastattelujen kuunteleminen ja auki kirjoitus sana sanalta
2. haastattelujen lukeminen ja sisältöön perehtyminen
3. pelkistettyjen ilmausten etsiminen ja alleviivaaminen
4. pelkistettyjen ilmausten listaaminen
5. samankaltaisuuksien ja erilaisuuksien etsiminen pelkistetyistä ilmauksista
6. pelkistettyjen ilmauksien yhdistäminen ja alaluokkien muodostaminen
7. alaluokkien yhdistäminen ja yläluokkien muodostaminen niistä
8. yläluokkien yhdistäminen ja kokoavien käsitteiden muodostaminen

Emme toteuta täysimittaista analyysiä, sillä muutosehdotukset raakasuoennokseen tulevat aineistosta näkyville jo yllä esitetyn kuudennen vaiheen jälkeen. Aineiston käsittely eteni luokittelun jälkeen siten, koodasimme aineistosta kohdat, jotka käsittelivät raakasuoennoksen ymmärrettävyyttä, toimivuutta ja soveltuvuutta. Poimimme nämä kolmeen erilliseen, luokkien mukaan otsikoituun, taulukkoon, joihin pelkistimme alkuperäisen litteroidun kommentin. Näistä taulukoista on alle raportoitu esimerkkikatkelmat, joiden yhteydessä on kuvattu aineiston käsittelyä.

Taulukko 2. Ymmärrettävyys luokan esimerkit

Alkuperäinen kommentti	Pelkistys
(...) tossa koordinaation kohdalla mitä me mietittiin esim. toi manipulointi on hieman ehkä.. Kömpelö käänös. Se oli tääl meidän omassa ni esineiden käsittely.	<i>Manipulointi</i> on kömpelö käsite. Tilalle ehdotettu: <i>esineiden käsittely</i>
Me Tuijan kanssa pähkäiltiin työtilanteen suunnittelua, oisko se työtila mitä siinä tarkoitetaan.. Sit se on kyllä se tila. On kyllä vähän harhaanjohtava tää "tilanne".	<i>Työtilanne</i> on käsitteenä harhaanjohtava. Tilalle ehdotettu: <i>työtila</i>
Käytöksen mukauttaminen tässä, oisko kuitenkin enemmän käyttäytymisen mukauttaminen, eli enemmänkin toiminnan tasoon viittaavaa? Käytöksestä tulee mieleen että osaako etiketit.	<i>Käytöksen mukauttaminen</i> ei ole ilmaisuna yhtä pätevä kuin <i>käyttäytymisen mukauttaminen</i> Tilalle ehdotettu: <i>käyttäytymisen mukauttaminen</i> .
(...) mun mielestä toi venyvyys sana on pikkusen erikoinen. Et tota.. Nii, et ethän sä niinku venyvyyttä arvioi et miten ihminen venyy. Meil se oli ulottuminen/kurottuminen eiks ollu.	<i>Venyvyys</i> ei käsitteenä ole so-piva kuvaamaan arvioitavaa taitoa. Tilalle ehdotettu: <i>ulottuminen/kurottuminen</i>

<p>Sitkeydestä tulee mielikuva, että väsyessäkin vielä yrittää. Voimavarojen säätely tai mikä se ois sitten. Säädellä se toiminta niin, että pystyy suorittamaan sen ilman että uupuu. Onks se sit säätely?</p>	<p><i>Sitkeys</i> ei käsitteenä ole so-piva kuvaamaan arvioitavaa taitoa. Tilalle ehdotettu: <i>säätely</i></p>
---	---

Sisällönanalyysin viidennen kohdan mukaan etsimme pelkistetyistä ilmauksista samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia. Termien käännoksistä keskusteltaessa ryhmällä ei aina ollut yhteneväistä tai parhaaksi valikoitua muutosehdotusta, kuten Ymmärrettävyys-taulukon toiseksi alimmassa sarakkeessa. Käyttämämme venyvyys-sana ehdotettiin korvattavaksi joko sanoilla ulottuminen tai kurottuminen. Jos samasta termistä oli puhetta aiheiston eri sijainneissa, vertailimme kaikkia kommentteja keskenään. Sisällönanalyysin kuudennen kohdan mukaan yhdistimme samaa aihetta käsittelevät pelkistetyt ilmaukset, joista muodostui alaluokkia eli ryhmäkeskusteluaineiston muutosehdotukset.

AWP 2.0 sisältää käyttöohjetta muistuttavan manuaalin sekä lomakkeiston, johon arvioinnin kommentit kirjataan ja pisteytetään. Toimivuuteen liittyvät kommentit koskivat manuaalin kieliasua sekä manuaalin ja lomakkeiston rinnakkaisen käytön helpottamista.

Taulukko 3. Toimivuus-luokan esimerkit

Alkuperäinen kommentti	Pelkistys
<p>Niinku täyttäessä sä et aina välttämättä sit lue näitä kriteeristöjä ja sit sul on semmoinen niinku vinkkisana joka vaan niinku ohjaa sun ajatuksen vaan niinku johonkin tiettyyn. Et tässäkin vois olla joku yleisempi mikä kuvaa sitä koko määritelmää kuin pelkkä kumartuminen. Et siin on niinku käytettävyyden kannalta helpottaa et jos ne sanat ei vinkkaa liian tiettyyn pikkuasiaan vaan et se tuo sulle sen mielikuvan et tää tarkotti nyt tätä ja tätä. Ei pelkästään kumartumista vaan kehon taivuttamista ja liikkeitä laajemminkin.</p>	<p>Taidon määritelmän tulee kuvata kaikkia taitoon kuuluvia osa-alueita</p>
<p>Voima ja fyysinen energia onkin niinku vaihtanu paikkaa et jos miettii miten ne on sit tääl lomakkeessa. Et sillo ku tätä täytti ni tuli välillä semmoinen et hetkonen et missäs nyt mennään..</p>	<p>Taitojen järjestyksen tulisi olla sama manuaalissa ja lomakkeissa.</p>
<p>Tämä. Eiku tää on tällä tavalla että nää on vaikeesti luettavissa, kun tavutukset menee pieleen ja nää on tälle ripirimpsuna. Muoto on huono et se ei oo tollai luettavissa. Vähän kirjoitusvirheitä. Enempi tilaa, välejä ehkä.</p>	<p>Lomakkeiston luettavuus on huono.</p>
<p>Toivoisin tähän määritelmiin nää numerot mitkä on arviointilomakkeessa. Helpottais käyttöä, kun ne ois täällä helpompi bongata ja kattoo.</p>	<p>Määritelmiin sama numerointi kuin arviointilomakkeissa on.</p>

AWP 2.0 -menetelmän soveltuvuus psykiatriseen työkyvynarviointiin oli osoitettu jo Ignatiuksen ja Nokelaisen (2013) opinnäytetyössä. Laadimme soveltuvuus-luokan kulttuurisen mukauttamisen tarpeen tarkasteluun. Halusimme selvittää soveltuvatko ruotsalaisessa kontekstissa käytetyt ilmaisut Suomeen. Yhtään muutosehdotusta ei ryhmäkeskusteluaineistosta tämän luokan sisältä löytynyt. AWP 2.0:n käänöstyön yhteydessä päädyimme jättämään pois käsikirjan alussa olevan esipuheen, sillä se on suunnattu ruotsalaisille lukijoille eikä tule olemaan mukana lopullisessa suomenkielisessä versiossa.

Taulukko 4. Soveltuvuus-luokan esimerkit

Alkuperäinen kommentti	Pelkistys
Viimeinen kysymys teidän lomakkeessa: soveltuu tosi hyvin työkyvyn arviointiin. Motivaatio-osiona tästä uupuu, mut mä ainakin koen tän erinomaiseksi välineeksi. Se nimenomaan on siellä taitotasolla. Helpotti huomattavasti sitä... ryhmän purkamista. Psykiatriassa tulee paljon ryhmiin somaattista sairastumista, niin on hyvä että se tulee huomioitua tässä. Voisin kuvitella että somaattisel puolella tää vaikuttaa silleen hyvin, kun siinä paljon tätä motoristakin. Sit ei tarvis välttämättä mennä jollain valparilla. Valpparihavainnoinnilla.	Menetelmä soveltuu hyvin työkykytaitojen arviointiin. Kattava motorinen osa on myös hyvä.
Hirveesti ei oo psyykkisestä energiasta missään. -Mikä ois luontevampi? -En tiä onko sille vastinetta. -Se voi olla hyväkin. Sitä ei oo ollu ehkä meidän välineissä niin vahvasti. Silleen ei elä meidän instrumenteissa muuten. Mutta ihan hyväkin, jos se tulee huomioitua. Tulee vähän uusia asioita.	Menetelmän käyttö syventää teoreettista osaamista ja ohjaa havainnointia.
Kauheesti ei käyty tätä vaan sitä meidän entistä, koska tutkittavia oli paljon. Koettiin ettei heidän kanssa sitten tätä.	Menetelmän käyttö on koettu hankalaksi ja jatkettu mieluummin oman menetelmän käyttöä.
Jos tätä tekis jatkuvasti sillai viikoittain, olis useampi, ni kyl tää vois olla ihan. Et mä tykästyin. Tää muistuttaa paljon noita muita moho välineitä. Et siinä mielessä vois olla käyttökelpoinen.	Menetelmä on oletettavasti käyttökelpoinen.

Sisällönanalyysi on keskeneräinen, jos johtopäätökset jätetään tekemättä ja järjestetty aineisto esitetään ikään kuin työn tuloksina (Sarajärvi – Tuomi 2002: 105). Tässä opinnäytetyössä johtopäätösten teko on kuvattu seuraavassa havainnot ja tulkinta -osiossa.

6.3 Havainnot ja tulkinta

Aineiston käsittely tuotti yhteensä 22 muutosehdotusta, joita tulkittuamme teimme 16 muutosta raakasuomennokseen. Tulkiteessamme havaintoja pohjasimme päättelymme

opinnäytetyön luvussa kolme esitettyihin viitekehyksiin. Konsultoimme Metropoliasse lehtoreita Janett Halonen ja Jari Pihlava, ja pyysimme heidän kommenttinsa ryhmäkeskusteluaineiston esittämiin muutosehdotuksiin. Jari Pihlava kääntää Assessment of Work Characteristics (AWC) arviointimenetelmää. Janett Halonen on suomenruotsalainen. Lehtoreilla on vahva osaaminen Inhimillisen toiminnan mallista, mikä on tärkeää AWP 2.0:n käännoistyössä.

Esimerkiksi Ymmärrettävyys-taulukon alimmassa sarakkeessa ryhmäkeskusteluaineisto ehdottaa sitkeys-sanana vaihtamista säätely-sanana. AWP 2.0:ssa motoristen taitojen yhteydessä arvioidaan fyysistä energiaa ja prosessitaidoissa psyykkistä energiaa. Molemmissa osataitona on sitkeys, ruotsiksi *vara uthållig: förmåga att utföra och slutföra arbete utan att ta ut sig*. Käyttökokeilussa työkentältä nousi esimerkki, jossa arvioitava henkilö ei halunnut suorituksen aikana ottaa vastaan apua, vaan suoritti tehtävää itsenäisesti loppuun. Seuraavana päivänä hän oli pahoillaan siitä, miten arviointitilanteessa häntä oli rasitettu liikaa ja koki olonsa uupuneeksi.

Metropolian lehtorien näkemyksessä arvioitava taito ei liity voimavarojen säätelyyn, kuten aineisto ehdottaa, vaan kykyyn käyttää fyysistä tai psyykkistä energiaa työtehtävän suorittamiseen ja loppuunsaattamiseen rasittamatta itseään liikaa. Asettaako työtehtävä liiallisen rasitteen työntekijälle, on eri kysymys. Kuinka paljon energiaa henkilöllä on käytössään, riippuu hänen henkilökohtaisista ominaisuuksistaan työtilanteen suorittamisen hetkellä, eikä sitäkään arvioida tässä. Tarkastelussa on taito hyödyntää olemassa olevaa energiaa työtehtävässä.

Pidämme mielessä, että AWP 2.0:ssa arvioija havainnoi ihmisen taitoja työtehtävän suorittamisessa, jotka hän pisteyttää numeerisesti sen mukaan, onko suoritus tehokas, tavoitteellinen ja johtaako se hyväksyttävään tulokseen. Tuloksena nähdään, miten asiakas suoriutui eri taitoalueilla. Arvioijan huomio ei AWP 2.0:aa käytettäessä kohdistu siihen, miksi suoritus on jonkinlainen. Me opinnäytetyöntekijät huomioimme havaintoina sitkeys-sanana koskevan kritiikin sekä käydyn konsultaatiokeskustelun. Tulkitsimme, että kestävyys-sanana sopii parhaiten kuvaamaan, saako ihminen käytettyä energiaansa siten, että työtehtävä tulee suoritettua ja loppuunsaatettua ilman liiallista rasitusta. Raaka-suomennokeeseen tehdyssä muokkauksessa sitkeys-sanana korvattiin kestävyys-sanalla.

Käyttökokeilusta saadun palautteen perusteella teimme myös joitain muokkauksia käännöksen kieliasuun. Esimerkiksi selkeytimme liian pitkän ja monimutkaisen lauserakenteen ja yhdenmukaistimme tapaa esittää arvioinnin pisteytyskriteerit. Päädyimme numeroimaan käsikirjassa olevat taidot samalla tavalla kuin lomakkeistossa, tarkoituksena lisätä käännöksen toimivuutta ja helppolukuisuutta. Lisäsimme myös käsikirjaan lyhyen määritelmän *osallistuva havainnointi* -käsitteeseen liittyen. Käsite on määritelty tekstissä myöhemmin, mutta käyttökokeilussa todettiin että määritelmän olisi hyvä olla jo siellä, missä käsite esiintyy ensimmäisen kerran. Lisäksi korjasimme huolimattomuusvirheemme.

Suomenkielisen esine-sanana käyttö sai kritiikkiä, johon me yhdyimme, mutta emme keksineet parempaakaan ilmausta. Ruotsinkielisessä AWP 2.0:ssa käytetään sanaa *föremål* ja englanninkielisessä käännöksessä sanaa *object*. Mietimme, onko suomeksi ”kohde” sopivampi sana kuin esine, kun puhutaan esimerkiksi tarttumisesta esineeseen/kohteeseen, joka työtilanteesta riippuen voi olla myös toinen henkilö.

Yksi käyttökokeiluun osallistunut toimintaterapeutti ei päässyt osallistumaan ryhmäkeskusteluun, mutta lähetti meille jälkikäteen postitse omat kommenttinsa AWP 2.0:n käytöstä. Rajasimme lopulta nämä kommentit analysoitavan aineiston ulkopuolelle, koska niitä ei tuotettu ryhmäkeskustelussa. Tehdessämme muokkauksia huomasimme itse käännöksessämme joitain parannusehdotuksia, mutta emme tehneet näiden pohjalta muutoksia, koska nekään eivät nousseet aineistosta. Jätämme nämä parannusehdotukset Metropolian tiedoksi.

7 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Tarkastelimme opinnäytetyömme luotettavuutta jo toteutetun tutkimusprosessin eri vaiheissa Taru Juvakan ja Jari Kylmän (2007) Laadullinen terveystutkimus -teoksen avulla. Siinä tutkimusprosessi on jaoteltu kuuteen eri vaiheeseen, joista jokainen muodostaa oman arviointikohteensa olennaisine sisältöineen. Tämän listauksen läpikäyminen opinnäytetyön loppuvaiheessa mahdollisti ikään kuin jälkitarkastuksen teon. Luimme opinnäytetyön läpi tarkistuslistan kanssa varmistaaksemme, että olemme raportoineet kaiken olennaisen. Arviointikohteet ovat: 1) tutkittavan ilmiön tunnistaminen ja selkeä nimeäminen; 2) tutkimuksen merkityksen perusteleminen sisällöllisesti, menetelmällisesti ja eettisesti; 3) tutkimuksen tarkoituksen ja tutkimustehtävien nimeäminen; 4) aineiston keruun kuvaus 5) aineiston analyysi 6) tutkimustulosten raportointi. (Juvakka – Kylmä 2007: 130–133.)

Erikoiskielen kääntämisen ja kulttuurisen mukauttamisen osioissa tuomme ilmi, mihin olemme käännöstyötä tehdessämme kiinnittäneet huomioita luotettavuuden turvaamiseksi. Saimme paljon rakentavaa palautetta käyttökokeilun yhteydessä ensimmäisestä raakasuoennosversioista. On todennäköistä, että parannellussa versiossa on edelleen kehitettävä. Tätä arvioidaan Metropoliassa, kun käänösprosessi meidän osuutemme päätyttyä jatkuu.

Onko raakasuoennoksen kehittämiseksi keräämämme aineisto yhteneväistä käyttökokeilun ulkopuolisen työkentän näkemyksen kanssa? Tämän käyttökokeilun aineisto perustuu yhteen ryhmäkeskusteluun, jonka kaikki kuusi osallistujaa ovat saman työyhteisön jäseniä. Opinnäytetyön resurssien puitteissa oli perusteltua toteuttaa käyttökokeilu tällaisenaan, mutta otantamme edustaa suppeaa osaa AWP 2.0:n mahdollisesta käyttäjäryhmästä. Olisi kiinnostavaa selvittää, missä muualla kuin Hyksin mielenterveyspuolen työkyvyn arvioinnissa AWP:tä Suomessa käytetään. Onko AWP 2.0 tällä hetkellä käytössä somaattisella puolella tai kaupunkien ja kuntien tuottamissa palveluissa? Entä miten raakasuoennosta ymmärtävät muiden alojen ammattilaiset, jotka voivat hyödyntää AWP 2.0:aa työssään? Toisilta työkentiltä olisi mahdollisesti tullut erilaista palautetta raakasuoennoksemme ymmärrettävyyteen, toimivuuteen tai soveltuvuuteen liittyen.

Tulosten luotettavuuteen liittyen pohdimme myös, miten keräämäämme aineistoon tulee suhtautua. Pietilän (2010) mukaan tietona esitettäviä toteamuksia tai kuvauksia tulee

punnita kontekstisidonnaisena ja kielenkäytöstä riippuvaisena todellisuuden muodostamisena. Yksilö- ja ryhmätilanteiden vuorovaikutuksellisen kontekstin eroavaisuudet heijastuvat vastauksiin. Aineistosta nostetut havainnot eivät vielä sinällään ole tutkimustietoa vaan tieteellinen painoarvo saavutetaan tulkinnan kautta. (Pietilä 2010: 212–238.) Laadullisessa analyysissä lähtökohtana voidaan pitää tieteellisen tiedon erityislaatua, joka on sen perusteltavuudessa. Tutkimuksen tulkintoja voi pitää luotettavana ainoastaan, jos niihin on päästy luotettavalla analyysillä, jonka metodi on kuvattu ja jäljennettävissä. (Puusa 2011: 116.)

Opinnäytetyömme kohdalla on tärkeää pohtia myös tutkimusetiikkaan liittyviä kysymyksiä. Terveystieteellisen tutkimuksen eettisiin periaatteisiin kuuluu, että tutkimukselle on todettu tarve, eli on löydetty aukko tutkittavaa ilmiötä koskevasta aikaisemmasta tiedosta. Tutkimuksella on pyrittävä saavuttamaan yleistä hyötyä ihmisille tai yhteiskunnalle, eikä pelkkä tutkimuksen tekijän oma uteliaisuus ja kiinnostus aihetta kohtaan riitä tutkimuksen syyksi. (Juvakka – Kylmä 2007: 144.) Eettisyyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota silloin, kun tutkimusaihe tai tutkittava ryhmä on sensitiivinen. Sensitiivisyys tarkoittaa sitä että aihe on arkaluontoinen tai tutkimus kohdistuu haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin. Sensitiivisiä ryhmiä ovat esimerkiksi lapset, sairaat, kodittomat tai kehitysvammaiset. (Juvakka – Kylmä 2007: 144–145.)

Keräsimme opinnäytetyötä varten aineistoa Hyksin toimintaterapeuteilta. Koska opinnäytetyö ei kohdistunut suoraan asiakas- tai potilasryhmiin, opinnäytetyötä varten ei tarvinnut hakea laajaa tutkimuslupaa Hyksin eettisestä lautakunnasta, vaan Metropolia Ammattikorkeakoulun tutkimuslupa ja sopimus Hyksin kanssa riitti. Aineistonkeruu kohdistui kuitenkin välillisesti sensitiivisiin ryhmiin, sillä arviointimenetelmää testattiin mielenterveyskuntoutujien parissa. Raakasuumennoksen koekäyttäminen oikeissa arviointitilanteissa oli perusteltua, sillä näin saatiin todellisuuteen perustuvaa tietoa, joka auttaa kehittämään raakasuumennosta. Ei ole syytä olettaa, että keskeneräisen käännöksen käyttämisestä koituisi suurta haittaa arvioitaville, sillä menetelmä on toimintaterapeuteille jo ennestään tuttu ja he voivat oman tietonsa ja kokemuksensa valossa arvioida raakasuumennosta ja sen käyttöä kriittisesti.

Käyttökokeiluvaiheeseen ja siihen kuuluvaan ryhmäkeskusteluun kohdistuu eettisesti huomioitavia kysymyksiä. Tutkimusetiikkaan kuuluu, että kaikilta tutkimukseen osallistujilta on saatava tietoon perustuva suostumus (Juvakka – Kylmä 2007: 141). Ennen käyttökokeilua lähetimme Kaisa Honkalle sähköpostitse suostumuslomakkeen, johon hän

keräsi kaikkien käyttökokeiluun osallistuvien toimintaterapeuttien allekirjoitukset, ja välitti allekirjoitetut lomakkeet takaisin meille. Toimintaterapeuttien osallistuminen käyttökokeiluun ja ryhmäkeskusteluun tapahtui heidän työajallaan työtiimin vastaavan toimintaterapeutti Honkan johdolla. Tutkimukseen osallistumisen tulee olla vapaaehtoista. Emme voi täysin luotettavasti arvioida vapaaehtoisuuden toteutumista, sillä emme olleet henkilökohtaisesti yhteydessä toimintaterapeutteihin ennen ryhmäkeskustelua, vaan käyttökokeiluun kutsuminen tapahtui Honkan välityksellä. Ryhmäkeskustelussa pyysimme lupaa keskustelun nauhoittamiseen, mihin kaikki osallistujat suostuivat. Kerroimme, että nauha tulee vain omaan käyttöömme ja se tullaan tuhoamaan sen jälkeen kun sitä ei enää tarvita. Opinnäytetyössä eivät näy ryhmäkeskusteluun osallistuneiden toimintaterapeuttien nimet eivätkä muut tunnistetiedot, vaikka siinä on suoria sitaatteja ryhmäkeskustelusta. Myöskään arvioitavien henkilöllisyyttä ei tuotu esille ryhmäkeskusteluissa eikä heidän henkilötietojaan näy opinnäytetyössä.

Ryhmäkeskustelun järjestämisen ja moderoinnin hyvien käytäntöjen mukaisesti tutkimuksen tekijä kiinnittää huomiota keskustelijoiden valintaan ja heille mahdollisiin syihin osallistua keskusteluun. Osallistujille tulee kuvata, miten tutkimusaihe koskettaa heitä ja mihin tutkimus mahdollisesti johtaa. Ryhmäkeskustelulla voi olla positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia osallistujiin. Kielteisiä seuraamuksia tulee pyrkiä tietoisesti välttämään etukäteen moderaattorin ja osallistujien valinnassa; keskustelun aikana huolellisessa ja huomaavaisessa moderoinnissa; keskustelun lopuksi ryhmätilaisuuden purkamisessa, jossa tarpeen vaatiessa voidaan ohjata osallistujia tukipalvelujen pariin jatkokäsittelmään esiin nousutta kuormittavaa sisältöä tai tunnemuistoa. Osallistujille annetaan mahdollisuus ottaa yhteyttä tutkimuksen tekijään, jos heille nousee kysyttävää tai he haluavat poistaa puheenvuoronsa aineistosta. Tutkimuksen tekijän tulee huomioida oma turvallisuutensa ja mahdollinen työnohjauksen tarve. (Barbour 2007: 92–96.)

Tämän opinnäytetyön ryhmäkeskustelu ei käsitellyt arkaluontoisia aiheita tai herättänyt osallistujissa vahvoja tunnereaktioita. Keskustelu oli alkuun varautunutta, mutta vapautui tilanteen edetessä ja osallistujien innostuessa pohtimaan heitä askarruttavia kysymyksiä. Lopuksi keskustelu päätettiin hallitusti ja hyvillä mielin. Me opinnäytetyöntekijät ilahduimme positiivisesta palautteesta, jota saimme toimintaterapeuteilta. Heidän käymänsä ammatillisen keskustelun seuraaminen oli opettavaista ja kiinnostavaa.

8 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kääntää Assessment of Work Performance 2.0 -arviointimenetelmä suomen kielelle ja toteuttaa käyttökokeilu Hyksin Psykiatrian akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linjan sekä mielialahäiriölinjan toimintaterapeuttien kanssa. Työn tilaaja oli Hyksin lisäksi Metropolia Ammattikorkeakoulu, jossa AWP 2.0 -arviointimenetelmän suomennostyötä jatketaan. Valmis raakasuumennettu käsikirja ja lomakkeistot luovutettiin Hyksin toimintaterapeuttien ja Metropolia Ammattikorkeakoulun käyttöön. Kaikille kolmelle opinnäytetyön tekijälle tämä oli ensimmäinen korkeakouluasteen lopputyö ja toistaiseksi kattavin perehtyminen tutkimuksellisuuteen. Pyrimme opinnäytetyöprosessissa ja sen raportoinnissa luotettavuuteen ja eettisyyteen. Opinnäytetyöraporttiin on avattu työmme lähtökohtia ja teoreettista viitekehystä sekä kuvattu työskentelyä, tehtyjä valintoja ja lopputulokseen vaikuttaneita tekijöitä.

AWP 2.0 -arviointimenetelmän avulla saadaan tietoa ihmisen työkykyyn liittyvistä taidoista. Arviointimenetelmä pohjautuu Inhimillisen toiminnan malliin, minkä vuoksi oli luonnollista käyttää tätä mallia myös yhtenä opinnäytetyömme taustateorianä. Inhimillisen toiminnan mallin teorian avaaminen opinnäytetyössämme oli suotavaa myös siksi, että sen tunteminen on avainasemassa AWP 2.0 -arviointimenetelmän luotettavassa käytössä. Vaikka olimmekin jo aikaisemmin tutustuneet Inhimillisen toiminnan malliin opintojemme puitteissa, niin monet käsitteet avautuivat meille syvällisemmin tutustuessamme perusteellisemmin mallin teoriaan ja kirjoittaessamme sen keskeisiä käsitteitä auki tähän opinnäytetyöhön.

Inhimillisen toiminnan mallin lisäksi teoriapohjaa työskentelyllemme loivat erikoiskielen kääntämiseen ja kulttuuriseen mukauttamiseen perehtyminen. Etenkin *Toimintaterapeutti*-lehden artikkeli ”Kansainvälisen arviointimenetelmän siirtäminen suomalaisten toimintaterapeuttien käyttöön” auttoi meitä ymmärtämään, miten tämän opinnäytetyön puitteissa voimme mahdollisimman hyvin pohjustaa AWP 2.0:n virallista käännöstä. Kulttuuriseen mukauttamiseen perehtyminen toi meille myös varmuutta tehdä alkuperäisestä AWP 2.0 -arviointimenetelmästä poikkeavia ratkaisuja oman raakasuumennoksemme kohdalla. Rohkeus tehdä valintoja on tärkeää käännöstyön jouhevan etenemisen kannalta. Vaikka erikoiskielen kääntämisen teoria tuli meille osittain tutuksi, emme kuitenkaan voi pitää itseämme erikoiskielen kääntämisen asiantuntijoina.

Opinnäytetyön tuotteena valmistunutta raakasuumennosta ei ole tarkastutettu suomen kielen asiantuntijalla, ja näin ollen mahdollisuus kielivirheiden esiintymiselle on olemassa. Ennen virallisen käännöksen julkaisua on hyvä tehdä arviointimenetelmän takaisinkäännös alkuperäiskielelle, jotta voidaan varmistua asiasisältöjen muuttumattomuudesta. Meillä ei ollut resursseja takaisinkäännöksen tekemiseen tämän opinnäytetyön puitteissa. Koemme, että takaisinkäännös on merkittävämpää vasta lopullisen käännöksen kohdalla kun halutaan tutkia myös käännetyn arviointimenetelmän pätevyyden ja luotettavuuden säilymistä.

Käännösprosessissa huomasimme hyväksi, että olimme varanneet sen tekemiseen paljon aikaa. Kääntämistä ei voi tehdä nopeasti mikäli haluaa päästä hyvään lopputulokseen. Etenkin termien suomentamiseen ja lauserakenteiden muovaamiseen kului ennakoitua enemmän aikaa. Huomasimme myös, että lukemalla tekstiä läpi yhä uudestaan ja uudestaan, löytyi sieltä jonkin verran kankeita lauserakenteita ja huolimattomuusvirheitä. Joitakin huolimattomuusvirheitä jäi myös käyttökokeiluun päätyneeseen raakasuumennokseen, vaikka olimmekin tarkastaneet tekstin useasti. Omalle tekstille tuli josakin määrin sokeaksi, ja laadunvarmennuksen vuoksi oli hyvä, että meitä oli kolme tekijää: kaksi varsinaista kääntäjää ja yksi ”ulkopuolinen” tekstin tarkastelija. Koimme myös aikaisesta työsuunnitelmapaperin palautuksesta olleen hyötyä, sillä pääsimme kääntämistyön pariin jo alkukeväästä. Käännöstyö toteutui helmikuun ja kesäkuun 2016 välisenä aikana.

Opinnäytetyömme tutkimuksellinen osa käynnistyi aineiston keruumenetelmän valinnalla ja siihen perehtymisellä. *Focus group* -menetelmä, eli ryhmäkeskustelu, takasi parhaan hyödyn sekä opinnäytetyön tekijöille että Hyksin Psykiatrian akuutti- ja konsultatiopsykiatrian linjan toimintaterapeuteille. Saimme asiantuntijaryhmän vuorovaikutteisesti tuottamat vastaukset tutkimuskysymyksiimme ja toimintaterapeutit saivat vapaamuotoisesti keskustellen kehittää yhteisiä arviointikäytäntöjään. Keskustelun lopuksi saimme heiltä positiivista palautetta ja kiitosta hyödylliseen opinnäytetyöaiheeseen tartumisesta.

Käyttökokeilun pohjustukseksi lähetimme osallistujille saatekirjeen, jossa kutsuimme toimintaterapeutit mukaan arviointimenetelmän käännösprosessiin ja ohjeistimme heitä käyttökokeiluun osallistumisessa. Huomasimme tulosten analysointivaiheessa, että meidän olisi kannattanut saatekirjeessä pyytää toimintaterapeutteja pitämään kirjaa heidän suorittamiensa arviointikertojen lukumäärästä sekä muodosta: oliko kyseessä ryhmä- vai

yksilöarviointi ja mikä oli arvioitu toiminta. Tämä olisi lisännyt tutkimuksellisen työmme luotettavuutta ja osaltaan ohjannut tulosten tulkintaan, lisäksi tieto olisi ollut hyödyksi Metropoliassa ensimmäisen suomennosversion jatkokäsittelyssä.

Ryhmäkeskustelun moderoinnin ja myöhemmin tulosten tulkinnan kannalta oli olennaista ymmärtää arviointimenetelmän käyttöä, jota sen manuaalissa opastetaan. Käännöstyötä tehdessä AWP 2.0 -arviointimenetelmä tuli hyvin tutuksi asiasisällöltään, mutta emme itse olleet käyttäneet sitä asiakkaiden arvioinnissa. Toisaalta oli hyvä, että meillä ei ollut kokemusta AWP 2.0 -arviointimenetelmän käytöstä, jotta ryhmäkeskustelussa kykenimme objektiivisemmin kuulemaan haastateltavien mielipiteitä. Ymmärryksemme AWP 2.0:n käytöstä syveni, kun manuaalin tietoa tukemaan saimme työkentältä palautetta käyttökokemuksista.

Käyty ryhmäkeskustelu ja aineistoon tutustuminen nostivat esiin kiinnostavan havainnon haastattelutilanteen moniulotteisuudesta. Reilu puolitoista tuntia kestänyt ryhmäkeskustelu tuntui paikan päällä kuluneen nopeasti, olleen jatkuvasti runsassisältöinen ja sävyllään asiantunteva. Nauhoitettua keskustelua jälkikäteen kuunnellessa keskustelu vaikutti etenevän hitaammin, olleen väljempää ja kestävänsä kauemmin. Litteroitua tekstiä lukiessa tuntui jo, että johdonmukaista ja merkittävää asiasisältöä saa hakemalla hakea sivuilta. Vuorovaikutteisessa ryhmätilanteessa puhuttu kieli näyttää litteroituna tekstinä hajanaiselta. Yksittäiset puheenvuorot ovat keskustelun kuluessa kannatelleet asiaa tarkoituksenmukaisesti eteenpäin, mutta litteroituna ne ovat vaikeammin ymmärrettäviä ja hatarampia. Tämä kuvastaa sitä, miten keskustelutilanne aistikokemuksena itse asiassa koostuu ympäristöstä, paikalla olijoiden persoonista ja habituksesta, kehonkielestä, omasta olotilasta ja monesta muusta tekijästä käytetyn kielen ohessa.

Käsittelimme aineiston aineistolähtöistä sisällönanalyysiä soveltaen, jolloin siitä nousi 22 muokausehdotusta raakasuumennokseen. Kävimme läpi näitä tuloksia kahden Metropolia Ammattikorkeakoulun toimintaterapian lehtorin kanssa. Konsultaation ja tulkinnan jälkeen, jota käännöstyön viitekehys ohjasi, teimme 16 perusteltua muutosta raakasuumennokseen. Opinnäytetyöraporttiin taulukoimme otteita litteroidusta aineistosta ja pelkistetyistä ilmauksista havainnollistaaksemme aineiston käsittelyprosessia ja lisätäksemme työn läpinäkyvyyttä.

Laadullisen tutkimusaineiston analyysiin tutustuminen kehitti kriittisen ajattelun taitojamme. Tästä on hyötyä työssä tai arjessa silloin, kun subjektiiviset puheenvuorot tarjoavat toisiaan kumoavia väitteitä todellisuudesta. On tärkeää osata arvioida itsensä ja toisten tekemien päätelmien luotettavuutta sekä tunnistaa tilanteet, joissa päätelmien teko ei ole yksiselitteistä. Tällöin keinot jäsenellä ajatuksia ja argumentoida ovat tarpeen.

Opinnäytetyön teko oli vuoden kestänyt projekti, jonka kuluessa meillä oli tiiviimpiä ja kevyempiä työskentelyjaksoja. Käyttökokeilun aloitus ja aineistonkeruu viivästyivät työsuunnitelmassa ilmoitetuista ajankohdista. Tätä poikkeamaa lukuun ottamatta pysyimme hyvin aikataulussa, jossa oli tarvittua joustovaraa. Opinnäytetyön lähtökohdat ja opinnäytetyötehtävä itsessään ovat luoneet meille selkeät päälinjat alusta alkaen ja työskentelyyn on ollut helppo tarttua sekä motivoitua. Kaikilla meillä kolmella on ollut samansuuntaiset tavoitteet toteutuksen ja lopputuloksen suhteen, mikä on helpottanut työskentelyä. Työnjaot ovat tapahtuneet luontevasti ja tasaisesti, vaikka kaikilla onkin ollut erilaiset ja vaihtelevat elämäntilanteet prosessin aikana. Kaiken kaikkiaan olemme erittäin tyytyväisiä tähän opinnäytetyöprosessiin.

Kiitämme yhteistyökumppaneitamme Hyksissä ja Metropolia Ammattikorkeakoulussa asiantuntemuksesta, luotettavuudesta ja saamastamme ohjauksesta. Molemmat tahot ovat olleet motivoituneita työskentelyyn kanssamme ja yhteydenpito on ollut sekä sujuvaa että mielekästä. Tämä oppimiskokemus työkyvyn arviointimenetelmän käänösprosessista on vahvistanut valmiuksiamme tarttua vastaaviin töihin myös tulevaisuudessa. Uuden osaamisen myötä voimme mahdollisesti työelämässä jatkaa toimintaterapia-alan tutkimus ja kehittämistyötä.

Suomessa toimintaterapia painottuu perinteisesti kuntoutukseen ja arviointiin, mutta entistä enemmän huomiota ollaan kiinnittämässä myös ennaltaehkäisevään työhön. Työterveyshuollossa toimiessaan toimintaterapeutti voisi kartoittaa, miten työympäristöä sekä työtehtäviä voidaan muokata työhyvinvointia tukeviksi. Huomiota tulee kiinnittää myös työntekijän toimintakyvyn tai työpaikan toimintakulttuurin kehittämiseen. Olenaisista on edistää työntekijän ja työtehtävän yhteensopivuutta. Toimintaterapeutin työ voisi olla konsultoivaa ja kohdistua kokonaiseen työyhteisöön pelkän yksilön sijaan.

AWP 2.0 -arviointimenetelmän saamiseksi Suomen toimintaterapeuttien käyttöön vaaditaan edelleen kehitystyötä. Tämä opinnäytetyö on ensimmäinen vaihe matkalla virallisen käänöksen valmistumiseen. Jatkossa olisi hyvä suorittaa käyttökokeilu myös

muualla kuin psykiatrian kentällä, esimerkiksi somatiikan puolella. Tässä opinnäytetyössä voi mahdollisesti olla korostunut psykiatrian kentän näkemys esimerkiksi raaka-suomennokseen päätyneistä termeistä, koska palaute on saatu kahden lehtorin mielipidettä lukuun ottamatta yksistään psykiatrian puolella työskenteleviltä toimintaterapeuteilta. Käyttökokeilu somatiikan puolella voisi tuoda uutta näkemystä termien ymmärrettävyydestä sekä menetelmän soveltuvuudesta toisenlaisessa ympäristössä. Olisi myös hyvä jos mahdollisiin seuraaviin käyttökokeiluihin osallistuisi sellaisia toimintaterapeutteja, jotka eivät ole arviointimenetelmää vielä käyttäneet. AWP 2.0 soveltuu toimintaterapeuttien lisäksi myös muun terveydenhuollon ammattikunnan käytettäväksi, joten myös esimerkiksi sairaanhoitajia voisi osallistaa käyttökokeiluun. Olisi hyvä myös kartoittaa missä työyhteisöissä AWP 2.0 on jo käytössä ja missä kaikkialla sitä voisi mahdollisesti vielä hyödyntää. Uusia arviointimenetelmiä tulee myös markkinoida, jotta niistä hyötyvät toimintaterapeutit löytävät ne. Toimintaterapeutin ammatinkuvan eroja Suomen ja Ruotsin välillä olisi kiinnostavaa tutkia. Ruotsissa toimintaterapeutit ovat vahvasti mukana työterveyshuollossa ja heidän ammatinkuvansa soveltamista Suomen olosuhteisiin voisi pohtia.

Lähteet

Baptiste, Sue – Strong, Susan – MacGuire, Brianna 2005. Measuring work performance from an occupational therapy perspective. Teoksessa Law, Mary – Baum, Carolyn – Dunn, Winnie (toim.): Measuring occupational performance: supporting best practice in occupational therapy. Thorofare: SLACK Incorporated.

Barbour, Rosaline 2007. Doing Focus Groups. Julkaisusarjassa The SAGE Qualitative Research Kit 4. Lontoo: SAGE Publications Ltd.

Bayoudh, Anna – Poso, Iina 2015. The Short Child Occupational Profile -arviontimenetelmä – Vanhemmille suunnatun kyselylomakkeen ja vanhemmille suunnattujen haastattelulوسیoiden suomennostyo ja käyttökokeilu. Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Toimintaterapian koulutusohjelma.

Beaton, Dorcas – Bombardier, Claire – Guillemin, Francis – Ferraz, Marcos 2000. Guidelines for the Process of Cross-Cultural Adaptation of Self-Report Measures. Spine. 25 (24). 3186-3191.

Fan, Chia-Wei – Taylor, Renée – Ekbladh, Elin – Hemmingsson, Helena – Sandqvist, Jan 2013. Evaluating the Psychometric Properties of a Clinical Vocational Rehabilitation Outcome Measurement: The Assessment of Work Performance (AWP). OTJR 33(3): 125–133.

FSAs medlemmar. Svenska Arbetsterapeut Förbundet. Verkkodokumentti. Päivitetty 2.1.2015. <<http://fsa.se/Om-forbundet/FSAs-medlemmar>>. Luettu 27.10.2015.

Goble, Rita – Hollis, Vivien, Openshaw, Sheila 2002. Conducting Focus Groups: Purpose and Practicalities. British Journal of Occupational Therapy 65 (1). 2-8.

Guillemin Francis – Bombardier, Claire – Beaton, Dorcas 1993. Cross-cultural adaptation of health-related quality of life measures: literature review and proposed guidelines. Journal of Clinical Epidemiology. 46 (12). 1417–1432.

Halonen, Janett 2016. Lehtori. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Helsinki. Kirjallinen tiedonanto 9.9.

Halonen, Janett – Pihlava, Jari 2016. Lehtorit. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Helsinki. Tapaaminen 7.9.

Heikinheimo, Susanne – Joutsenniemi, Kaisla – Rentto, Tanja – Tuisku, Katinka 2015. Resource-oriented assessment of work ability in psychiatry. Psychiatria Fennica 46. 125–145.

Heikman, Pertti – Katila, Heikki – Kuoppasalmi, Kimmo 2004. Toimintakyvyn mittausmenetelmät psykiatriassa. Teoksessa Matikainen, Esko – Aro, Timo – Huunaan-Seppälä, Antti – Kivekäs, Jukka – Kujala, Santero – Tola, Sakari (toim.): Toimintakyky. Arviointi ja kliininen käyttö. Helsinki: Duodecim.

Hirsjärvi, Sirkka – Hurme, Helena 2008. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. 10. laitos. Helsinki: Tammi.

Honka, Kaisa 2015. Vastaava toimintaterapeutti. Hyks Psykiatrian tulosityksikkö. Tapaminen 24.11.2015.

HUS 2016. HYKS Psykiatria. Verkkodokumentti. <http://www.hus.fi/hus-tietoa/sairaanhoidoalueet/hyks/HYKS_Psykiatria/Sivut/default.aspx> Luettu 6.10.

Hyvärinen, Matti – Nikander, Pirjo – Ruusuvuori, Johanna 2010. Haastattelun analyysin vaiheet. Teoksessa Hyvärinen, Matti – Nikander, Pirjo – Ruusuvuori, Johanna (toim.): Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.

Ignatius, Riikka – Nokelainen, Lahja 2013. Inhimillisen toiminnan malliin perustuva työkyvynarviointi – kirjallisuuskatsaus arviointivälineiden soveltuvuudesta mielenterveys-työhön. Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Toimintaterapian koulutusohjelma.

Ingo, Rune 1990. Lähtökielestä kohdekieleen. Johdatusta käänntieteeseen. Juva: WSOY.

Juuti, Pauli – Puusa, Anu 2011. Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Johtamistaidon opisto. Vantaa: HansaPrint Oy.

Juvakka, Taru – Kylmä, Jari 2007. Laadullinen Terveystutkimus. Helsinki: Edita.

Jylhä, Pekka 2015. Akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linja. Verkkodokumentti. <<http://hus01.tjhosting.com/kokous/20151974-4-97733.PDF>> Luettu 6.10.2016

Kanelisto, Katja – Juntunen, Kristiina – Salminen, Anna-Liisa 2012. Kansainvälisen arviointimenetelmän siirtäminen suomalaisten toimintaterapeuttien käyttöön. Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry:n jäsenlehti 31 (2). 3–6.

Kielhofner, Gary 2008. Model of Human Occupation. Theory and Application. 4. painos. Baltimore, MD: Lippincott Williams & Wilkins.

Laukkala, Tanja – Melartin, Tarja – Mäntynen, Jenni – Tuisku, Katinka – Vuokko, Aki 2012. Psykiatrinen työ- ja toimintakykyarvio – miksi, milloin ja miten?. Duodecim 128. 2251–2259.

Linköpings Universitet 2015. Department of Social and Welfare Studies. Verkkodokumentti. Päivitetty 26.12.2015. <<http://www.isv.liu.se/medarbetare-vid-isv/sandqvist-jan?l=en>>. Luettu 19.10.2015.

Mattila, Veera – Vepsäläinen, Katja 2009. The Residential Environment Impact Survey (REIS, version 2.0) - Arviointivälineen lomakkeiston ensimmäinen suomennos ja kehittäminen. Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Toimintaterapian koulutusohjelma.

Melartin, Tarja – Tuisku, Katinka – Vuokko, Aki 2011. Mielenterveysongelmiin liittyvä toimintakyvyn arviointi. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Toimia-tietokanta. Päivitetty 21.11.2011. <http://www.thl.fi/toimia/tietokanta/media/files/suositus/2012/01/12/suositus_mielenterveysongelmiin_liittyva_toimintakyvyn_arviointi_1.pdf>. Luettu 10.1.2016.

- Nygård, Louise – Rosenberg Lena 2016. How attention to everyday technology could contribute to modern occupational therapy: A focus group study. *British Journal of Occupational Therapy* 79 (8). 467–474.
- Pietilä, Ilkka 2010. Ryhmä- ja yksilöhaastattelun diskursiivinen analyysi. Kaksi aineistoa erilaisina vuorovaikutuksen kenttinä. Teoksessa Hyvärinen, Matti – Nikander, Pirjo – Ruusuvuori, Johanna (toim.): Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.
- Puusa, Anu 2011. Laadullisen aineiston analysointi. Teoksessa Juuti, Pauli – Puusa, Anu (toim.): Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Johtamistaidon opisto. Vantaa: HansaPrint Oy.
- Rahtu, Toini 2011. Tekstilaji kääntäjän työkaluna. Teoksessa Immonen, Leena – Pakkala-Weckström, Mari – Vehmas-Lehto, Inkeri (toim.): Kääntämisen tekstilajit ja tekstilajien kääntäminen. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab. 23–24.
- Ruusuvuori, Johanna 2010. Litteroijan muistilista. Teoksessa Hyvärinen, Matti – Nikander, Pirjo – Ruusuvuori, Johanna (toim.): Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.
- Ruusuvuori, Johanna – Tiittula, Liisa 2005. Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.
- Sandqvist, Jan – Björk, Mathilda – Gullberg, Mats – Henriksson, Chris – Gerdle, Björn 2009. Construct validity of the Assessment of Work Performance (AWP). *Work* 32 (2): 211-218.
- Sandqvist, Jan 2008. Manual för AWP version 2.0. Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier. Hälsouniversitetet. Linköps universitetet.
- Sandqvist, Jan – Gullberg, Mats – Henriksson, Chris – Gerdle, Björn 2008. Content validity and utility of the Assessment of work performance (AWP). *Work* 30(4). 441-450.
- Sandqvist, Jan – Törnquist, Kristina – Henriksson, Chris 2006. Assessment of Work Performance (AWP) development of an instrument. *Work* 26(4). 379–387.
- Sarajärvi Anneli – Tuomi, Jouni Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Savolainen, Erkki 1998. 5.1. Kielenhuolto ja eri kielimuodot. Internetix. Verkkodokumentti. <<http://materiaalit.internetix.fi/fi/opintojaksot/8kieletkirjallisuus/aidinkieli/kielenhuolto/16kielimuodot>> Luettu 4.10.2016.
- Savolainen, Erkki 2001. 1.1.3. Yleiskieli ja puhekieli. Finn Lectura. Verkkodokumentti. <<https://fl.finnlectura.fi/verkkosuomi/Fonologia/sivu113.htm>> Luettu 4.10.2016.
- Suomen virallinen tilasto 2016. Työllisyyskatsaus, elokuu 2016. Verkkodokumentti. Päivitetty 20.9.2016. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. <<http://www.temtyollisyyskatsaus.fi>> Luettu 10.10.2016.
- Tieteen termipankki 2016. Erikoiskieli. Verkkodokumentti. <<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Terminologiaoppi:erikoiskieli>> Luettu 4.10.2016.

Valtonen, Anu 2011. Ryhmäkeskustelut laadullisena tutkimusmetodina. Teoksessa Puusa, Anu – Juuti, Pauli (toim.): Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Johtamistaidon opisto. Vantaa: HansaPrint Oy. 88–101.

Valtonen, Anu 2005. Ryhmäkeskustelut – Millainen metodi? Teoksessa Ruusuvuori, Johanna – Tiittula, Liisa (toim.): Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino. 223–241.

Tutkimuslupahakemus

HELSINGIN JA UUDENMAAN
SAIRAANHOITOPIIRI

OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Liite 1

Opinnäytetyön tekijää koskevat tiedot	Suku- ja etunimet Ammiina Nevasmaa, Sari Hyyrynen, Krista Sorsa		
	Virka/teimi tai oppi- ja koulutustausta toimintaterapeuttiopiskelijat		
	HUS:n palveluksessa ☐ Kyllä ☒ Ei		
	Sähköpostiosoite/puhelin ammiaa.nevasmaa@metropolia.fi 040 046 7127, sari.hyyrynen@metropolia.fi 050 2466086 krista.makela@metropolia.fi 09 357 3759		
	Katuosoite Tie 1, Lohjan seutualue 06 296 00700 Hei Katu 15, Uudenmaan seutualue 00410 Hei Ammiina Nevasmaa 116 21 08380 HU		
Yliopisto ja laitoksen/ammattikorkeakoulun/oppilaitoksen nimi, jossa opiskelee Metropolia Ammatikorkeakoulu			
Yliopiston/laitoksen/ammattikorkeakoulun/oppilaitoksen osoite Sofianlehdonkatu 5b 00610 Helsinki			
Opinnäytetyön ohjaaja oppilaitoksessa	Opinnäytetyön ohjaajat, ohjaajien oppiarvot ja yhteystiedot (sähköpostiosoite) Tuula Uutela, tuula.uutela@metropolia.fi, 040 334 1582 Anne Talvenheimo-Pesu, anne.talvenheimo-pesu@metropolia.fi, 040 334 7526		
	Opinnäytetyön ohjaisija, ohjaajien ilmoitus siitä, onko opinnäytetyön tutkimussuunnitelma hyväksytty esitetyssä muodossa On.		
HUS:n vastuuhenkilöä koskevat tiedot	Suku- ja etunimi/virka/teimi Kaisa Honka, vastaava toimintaterapeutti		
	Työpaikan osoite Välskärinkatu 12 rakennus 5, 2krs. 00260 HK1		
	Sähköpostiosoite/puhelin kaisa.honka@hus.fi, 0504271084		
	HUS:n tulosalue, tulosyksikkö tai liiketoiminta, jossa vastuuhenkilö työskentelee Hyks Psykiatria, mielialahäiriölinja, akuutti- ja konsultatiopsykiatrian linja		
Opinnäytetyötä koskevat tiedot	Opinnäytetyön nimi julkaisussa muodossa Assesment of Work Performance 2.0 Raakasuoennos ja käyttökokeilu		
	Asiasanat (max 5 kappaletta) käyttökokeilu, raakasuoennos, arviointiväline, työkyky, mielenterveys		
	Opinnäytetyön taso ☐ Lisensiaattitutkinto ☐ Maisteritutkinto ☐ Ylempi AMK-tutkinto ☐ Kandidaatti ☒ AMK-tutkinto ☐ Muu, mikä?	Opinnäytetyön tieteenala ☐ Lääketiede ☐ Hammaslääketiede ☐ Hoitotiede ☐ Terveystieteiden tiede ☒ Muu, mikä? Toimintaterapian tiede	
	Opinnäytetyö on osa laajempaa HUS-hanketta? ☐ Ei ☒ Kyllä, mistä? HUS:n ja Metropolian yhteistyö	Arvioitu aloituspvm. 24.11.2015	Arvioitu päättämispvm. 30.11.2016
	Opinnäytetyön suorituspaikka: HUS:ssa HYKS-sairaanhoitoalue ☐ HYKS Akuutti ☐ HYKS Lasten ja nuorten sairaudet (LäNu) ☐ HYKS Leikkauksell. leho- ja kivunhoito (A Tok) ☐ HYKS Naisten taudit ja synnytys (NaiS) ☒ HYKS Psykiatria ☐ HYKS Pää- ja kaulakekus ☐ HYKS Siesäudit ja kummitus (Sisu) ☐ HYKS Sydän- ja keuhkokeskus (SK-keskus) ☐ HYKS Syöpäkeskus ☐ HYKS Tulehdus- ja plastiikkakirurgia ☐ HYKS Tulehduskeskus ☐ HYKS Vatsakeskus ☐ HYKS-sairaanhoitoalueen johto	☐ Hyvinkään sairaanhoitoalue ☐ Lojan sairaanhoitoalue ☐ Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalue ☐ Porvoon sairaanhoitoalue ☐ HUS Yhtymähallinto ☐ HUS-Apteekki ☐ HUS-Dosiko ☐ HUS-Kiinteistöt Oy ☐ HUS-Logistiikka ☐ HUS-Kuvantamminen ☐ HUS-Servis ☐ HUS-Tilakeskus ☐ HUSLAB ☐ Ravit ☐ Uudenmaan sairaalapsala Oy ☐ Muu, mikä	

7	Kohderyhmä ☐ Potilaat ☐ Omaiset ☒ Henkilökunta ☐ Asiakirjat ☐ Muu, mikä?	Tutkittavien/havainnointyksikköjen määrä Maksimissaan 15 käyttökokeiluun osallisujaa, haastateltavia 6-7
	Aineiston keruumenetelmä ☐ Kysely ☒ Haastattelu ☐ Havainnointi ☐ Asiakirja-analyysi ☐ Muu, mikä?	
	HUS:n ulkopuoliset yhteistyötahot Metropolian Ammattikorkeakoulu	
	Aiheuttaako oppinäyte kustannuksia HUS:lle? ☐ Kyllä (Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma erillisiä liitteinä) ☒ Ei (Tutkimusluvan myöntäjä voi vaatia selvitystä tapauskohtaisesti)	Oppinäytteen hyödyt/vaikutukset HUS:n toimintaan ☒ Valtion soveltavuusarvio toimintaan, mihin työkyvynarviointiin, tällä hetkellä käytössä vain ruotsinkielinen versio välineestä. <i>+ eriytettyä kääntöä</i> ☐ Ei valtion soveltavuutta
Oppinäytteen tekijänä sitoudun noudattamaan saaralan antamia ohjeita ja sääntöjä ja raportimaan oppinäytteeni tuoksista tutkimusluvan myöntäjälle Päiväys 27.2.2016 <i>Sari Hyyryläinen</i> Sari Hyyryläinen Oppinäytteen tekijä/tekijät nimenselvennys	Päiväys 14.3.2016 <i>Kaisa Honka</i> Kaisa Honka HUS:n vastuhenkilö nimenselvennys	
Oppinäytteen tutkimusluvan valmistaja HUS:ssa Päiväys 28.4.2016 <i>Susanna Lallakari STM</i> Oppinäytteen tutkimusluvan valmistaja nimenselvennys <i>Ku. Lallakari</i>	Oppinäytteen tutkimusluvan puoltaja HUS:ssa Päiväys 2.5.2016 <i>Rosa Lallakari</i> Oppinäytteen tutkimusluvan puoltaja nimenselvennys	

Hakemukseen on liitetty seuraavat liitteet

Tarvittavat liitteet

- Oppinäytteen suunnitelma ja selvitys oppinäytteen suorittamisesta HUS:ssa
 Tutkimussuunnitelman liitteistö
 Aineiston keruulomake
 Kyselyhaastattelulomakkeen saalekirje

Lisäksi tarvittaessa

- Oppinäytetyötä suositava muu henkilöistö
 Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma
 Hakemus rahoituksen saamiseksi salassa pidettävistä asiakirjoista
 Valtion toimus/salassapito- ja käyttäjäsivusto
 Tutkittavan tiedote ja suostumus
 Cellisen toimikunnan lausunto
 STM:n lupa
 Hankintakisteriseloste

Alla olevaa päätökskohtaa käytetään silloin, kun päätös voidaan antaa lomakepäätöksenä (Kts. JYL 2/2015, kohta 4.3)

LOMAKE- PÄÄTÖS	Lomakepäätöksen numero /201
	☒ Myönnetään hakemuksen mukaisesti
	☐ Myönnetään edellyttäen, että
	☐ Hakemus hylätään seuraavin perusteluin *)
	*) Oikaisuvaatimusohje liitteenä
	Tutkimusluvun alkamispäivä 16.6.2016
Päiväys 16.6.2016	
Tutkimusluvun myöntäjä nimenselvitys	<i>[Kalle Lohvonen, puoli, yl.]</i>

Opinnäytetyön tekijä	Opinnäytetyöntekijä tai tekijät. Jos tekijöitä on useita, ensimmäiseksi merkityn henkilön osoite- ja yhteystiedot
Opinnäytetyön ohjaaja	Yliopiston tai oppilaitoksen ohjaaja(t) ja yhteystiedot
HUS:n vastuuhenkilö	Tutkimuksen vastuuhenkilön ohjauksessa opiskelija voi suorittaa opinnäytetyön lakien ja asetusten, viranomais määräysten ja HUS:n määräysten ja ohjeiden mukaisesti ja raportoida opinnäytetyöstä tutkimusluvun myöntäjälle. Vastuuhenkilö seuraa tutkimuksen kulkua ja huolehtii sen järjestämisestä koskevasta tiedottamisesta ja etsii opinnäytetyön tarvitsemat yhdyshenkilöt ac. tutkimusyksiköistä. Jos tutkimus kohdistuu sairaanhoitoalueen useaan tulosyksikköön, vastuuhenkilö voidaan nimetä sairaanhoitoalueelta. Jos tutkimus kohdistuu usealle sairaanhoitoalueelle tai koku HUS:iin, vastuuhenkilö voidaan nimetä yhtymähallinnosta.
Opinnäytetyötä koskevat tiedot	Koska nimi tulee julkiseen rekisteriin, opinnäytetyön nimeksi on syytä valita otsikko, joka kuvaa tehtävää työtä. Opinnäytetyön lyhyppi luokitellaan esim. pro gradu, klininen hoitotiede Opinnäytetyön suorituspaikat: merkitään kaikki, joistaaineisto kerätään. Tutkittava(t) kohderyhmät ja havaintoyksiköt kuvataan esim. Potilait N=10, Omaiset N=10, Asiakirjat N=10. Aineiston keruumenetelmät luokitellaan.
Asiasanat	Käytetään esim. YSA/FinMeSH tai hoitotyön asiasanastoa enintään 5 kpl
HUS:n ulkopuoliset yhteistyötahot	Kuvataan, mitkä muut laitokset ja yhteistyötahot ovat mukana esim. monikeskustutkimuksen osapuollet.
Aiheuttaako opinnäytetyö kustannuksia HUS:lle	Opinnäytetyö ei saa aiheuttaa tavanomaiseen toimintaan nähden ylimääräisiä kustannuksia tutkittavalle tai sairaalalle. Aloitustilvan myöntäjä voi vaatia perustelut siitä, miksi kustannuksia ei aiheudu. HUS:n kannalta merkittävistä kustannuksista eritellään tarvittava henkilökunnan työpanos (haastatteluaika/hlö), monistus- ja materiaalikulut, asiakirjapainotakulut yms. Ylimääräisistä kustannuksista laaditaan kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma, jotka toimitetaan erillisenä liitteenä.
Opinnäytetyön hyödyt ja vaikutukset HUS:n toimintaan	Opinnäytetyön tekijän ja ohjaajan näkemys opinnäytetyön hyödyistä/vaikutuksista HUS:n toimintaan.
Eettinen arviointi	Luvan myöntäjä arvioi, tarvitaanko eettisen toimikunnan lausuntoa.
Allekirjoitukset	Opinnäytetyön tekijän, HUS:n vastuuhenkilön ja puoltajan (lupauskohteisesti) sekä opinnäytetyön tutkimusluvun valmistelijan (tapauskohtaisesti) allekirjoitukset. Tapauskohtaisesti on harkittava puoltajan ja valmistelijan tarve. Lupa myönnetään ohjeen mukaan joko lomakepäätöksenä tai viranhaltijapäätöksenä.
Liitteet	Tutkimuslupahakemukseen liitetään opinnäytetyön suunnitelma (mi tarvittava selostus opinnäytetyön suorittamisesta HUS:ssa), opinnäytetyön tutkimussuunnitelman tiivistelmä, aineistonkeruulomake ja kyselyhaastattelulomakkeen saatekirje. Tutkimusluvun myöntäjä voi lisäksi tarvittaessa vaatia muuta liitesineistöä.

Suostumuslomake

Suostumus

Allekirjoittamalla tämän lomakkeen lupaan käyttää WRI-FI:tä ainoastaan kokeilujakson aikana: 16.5. -15.9.2016 ja suostun jakamaan siitä saatua kokemustietoa vastuuhenkilön ja opinnäyte-työntekijän kanssa.

En jaa arviointimenetelmää kenenkään muun opiskelijan, toimintaterapeutin tai muun henkilön kanssa. Palautan kaikki kokeiluun liittyvät materiaalit kokeilujakson jälkeen.

Pvm:

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Pvm:

Vastuuhenkilön allekirjoitus Jennie Nyman

Tämä sopimus allekirjoitetaan kahtena kappaleena, yksi kummallekin allekirjoittajalle.

Saatekirje

Arvoisa toimintaterapeutti,

olet osallistumassa Assessment of Work Performance (AWP) 2.0 työkyvyn arviointimenetelmän raakasuomennoksen käyttökokeiluun. Kiitos! Saamme sinut mukaan yhteistyöhön, jota HUS, Hyks mielialahäiriölinja ja akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linja tekevät Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Samalla edesautat opinnäytetyömme valmistumista.

Me opiskelijat teimme AWP 2.0:n raakasuomennoksen ja tarvitsemme ammattitaitoasi käännöksen toimivuuden testaamiseen työkentällä kesä-elokuussa. Keräämme suomennoksesta palautetta 6-8 henkilön 'focus group' -mallisessa ryhmäkeskustelussa, jossa kaikille asiantuntijaryhmän jäsenille tarjoutuu tilaisuus oman työn kehittämiseen.

Arviointimenetelmän hyvä käännös ilmaisee sisällön alkuperäisen merkityksen ja on kulttuurisesti ymmärrettävä. Suomennoksen tulee soveltua suomalaiseen kontekstiin. Ammattikielen sanasto on ajantasaista ja asianmukaista, teksti on selkää ja kieliopillisesti ehyttä.

Pyydämme Sinua valmistautumaan 31.8.2016 järjestettävään ryhmäkeskusteluun seuraavalla ohjeistuksella:

- Lue AWP 2.0 raakasuomennos huolella läpi alusta loppuun. Merkitse tekstiosuuteen ja lomakkeisiin kohdat, joihin kaipaat selvennystä tai joita haluat kommentoida.
- Käytä raakasuomennosta asiakkaittesi työkyvyn arvioinnissa.
- Mieti, miten suomennoksen toimivuutta työkentällä voisi parantaa.
- Tuo kokemuksesi ja huomiosi jaettavaksi ryhmäkeskusteluun.

Lähetämme tarkemman kutsun ajan paikan tarkennuttua.

Ystävällisin terveisin,

Metropolia Ammattikorkeakoulun toimintaterapeuttiopiskelijat

Sari Hyyrynen, Anniina Nevasmaa, Krista Sorsa